

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΚΚΑΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν φρ. χρυσῶν 10·
διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δραχμῶν 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος τοῦ Συλλόγου
ἀρωγὴν ἔνευ ἐπέρας ὑποχρεώσεως.

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ Συλλόγου εἶνε ἐν τῇ συνοικίᾳ
Πλάκας παραπλευρῶς τῇ Δημοτικῇ Σχολῇ
τῇ ἐν τῇ ὁδῷ Ἀδριανοῦ, ἀρ. 5.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΦΥΛΑΧΟΝ ΜΑΡΤΙΟΥ 1888.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἴ Σκαλισσοῦνη, ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις, Β'. — Α. Ρ. Ραγκαβῆ, Ἕγνος εἰς τὸν Θεόν, ποίημα. — Κ. Διαλεισιμᾶ, Χριστιανός, ὕλιστής καὶ κεραμεύς. — Ν. Δημητριάκοπούλου, Θρησκεία καὶ κλήρος, Β'. — Μ. Γαλανοῦ, Φωναὶ ἀπὸ τῶν τάφων καὶ τῶν νεκρῶν, τέλος. — Θ. Κόντη, Ἀνθοδόσμη διηγηματικῶν. — Ἐκδόσεις ἐκλεγκτικῆς ἐπιτροπείας. — Ἐνημερωτικόν. — Ἀλληλογραφία.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

ΚΑΙ

Ἡ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

II'.

Τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ νόμων καταργηθέντος καὶ τῶν νόμων καταδικασθέντων ἢ εἰς ἀνομίας χρήσεις ὁρισθέντων, τῶν ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ διαπρεπόντων πολιτῶν ἀπαχθισθέντων ἢ εἰς ἐκουσίαν καταδικασθέντων ὑπεροφίαν, τοῦ δὲ ἐμφυλίου πολέμου μαινομένου ἐν τισὶ τῶν ἐπαρχιῶν, τοῦ ἀποκτηνοθέντος λαοῦ συναισθανόμενου τὰς οικονομικὰς στερήσεις τῆς κοινωνικῆς ἀνάτροπῆς, μάλιστα δὲ ἀπειτούσης παρά τῆς Δημοκρατίας τὴν ὑποσχθεῖσαν εὐδαιμονίαν, νέας τούτέστι συγκινήσεις καὶ νέα ἔργα, οἱ ἠγέται τῆς τρομοκρατίας, φοβούμενοι τὴν κατ' αὐτῶν ἐξέγερσιν τοῦ λαοῦ, δισκοπετοῦτο περὶ τῶν τρόπων, καθ' οὓς ἐδύνατο νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτὸν φρόνημα πεθαοχίας καὶ σωφροσύνης, καὶ περὶ τῶν μεθόδων, δι' ὧν ἐδύνατο νὰ περιστείλωσι τὰς παρεκτροπὰς τῶν ἐπεγεθέντων εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀγρίων παθῶν καὶ ὀρέξεων. Οἱ τῶν βουλευτῶν παρασυρθέντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν κακουργημάτων, ἔλεγον: «Ἀπεσθίσαμεν ἀπὸ τὴν καρδίαν τῶν πολιτῶν τὴν δάδα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἐστερήσαμεν τὰ παραγγέλματα τῆς ἠθικῆς παντὸς θρη-

σκευτικοῦ κύρου, ἀλλ' εἶνε ἤδη καιρὸς νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς τὴν λαὸν τὴν σέβας εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς δημοσίας ἀρχάς, νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ δικαιώματα τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἐπαναφέροντες τὴν κοινωνικὴν τάξιν καὶ εἰρήνην νὰ ὀργανώσωμεν τὴν Δημοκρατίαν ἐπὶ ἐδραίων βάσεων».

Καὶ πάντες μὲν ἀνομιολόγουν τὴν ὀρθότητά τῶν σκέψεων τούτων, ἀλλὰ διεφύονον καὶ διεμάχοντο ὡς πρὸς τοὺς τρόπους καθ' οὓς μακρὰν πάσης θρησκευτικῆς παραδόσεως, ἔδει ὁ λαὸς νὰ λάβῃ νέαν ἠθικὴν μόρφωσιν, τὴ δὲ καθῆκον κύρος διάφορον τοῦ ἐπὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀποκαλυπτομένου. Ἐπὶ δὲ ταῦτοις δύο προδτείνοντο συστήματα, τὰ ἐξῆς:

Κατὰ μὲν τὸ πρῶτον τῶν συστημάτων ἡ Δημοκρατία ἔδει ν' ἀκυρώσῃ τὸ πρό τιμωρ ἐδομάδων ἐκδοθῆν κατὰ τῆς θεότητος ψήφισμα, νὰ διδάξῃ δὲ εἰς τὸν λαὸν τὴν φιλοσοφίαν τῶν πνευματιστῶν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάξεως ἀνωτάτου Ὄντος καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ὡς ἀληθείας ἀποδεδειγμένας διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπιτήμητος ἀνεξαρτήτως πάσης ἀποκαλύψεως ἢ θρησκευτικῆς πεποιθήσεως.

Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, ἡ Δημοκρατία ἔδει νὰ ἐμμεῖνῃ εἰς τὰ ἐπιψηφισθέντα, νὰ προβῇ δὲ εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεότητος διὰ δημοσίων διαλέξεων καὶ ἐπιστημονικῶν παραδόσεων, τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν καθηκόντων διδασκομένων ἐπ' ὀνόματι τῆς πολιτείας καὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀνεξαρτήτως πάσης περὶ θεότητος ἰδέας καὶ πάσης περὶ πνευματικοῦ καὶ ἀσράτου κόσμου φιλοσοφικῆς θεωρίας.

Ἀμφότερα τὰ συστήματα ταῦτα, τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, ἐφημερόθησαν, ἡ δὲ μελέτη τῶν ἐπελθόντων ἀποτελεσμάτων καὶ συνεπειῶν δὲν ἔχει ἀπλῶς ἱστορικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ ὑψίστην πρακτικὴν σπουδαιότητα.

Ἐπειδὴ τῶ ὄντι, καὶ οἱ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν τὸν Χριστιανισμὸν ἀπαρνούμενοι ἢ οἱ περὶ τῆ

Οἷα ἀδιαφοροῦντες, εἰς δύο ὑπάγονται τάξεις: Κατὰ τοὺς μὲν ἀρκεῖ πρὸς ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν τῶν λαῶν μόρφωσιν ἡ φιλοσοφικὴ ἰδέα τῆς εἰς τὸν Θεὸν πίστεως, περιστοῦ ὄντος παντὸς θετικῆς δόγματος, καὶ πάσης λατρείας (θεϊσταί)· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, μὴ ὑπάρχοντος πνευματικοῦ κόσμου, πεπλανημένους δὲ οὖσας πάσης πεποιθήσεως, περὶ ὑπάρξεως Θεοῦ καὶ ἀθανασίας ψυχῆς, δεόν να μορφώσωμεν τοὺς λαοὺς καὶ τὸ ἠθικὸν τῆς νεότητος, φρονήματα διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς παιδείσεως (ὀλισταί, θετικισταί).

Ἴδου λοιπὸν εἰς χεῖράς σας ὁ λαὸς τῆς Γαλιλαίας, ἐξ οὗ ἀπεξηράνθη πᾶσα θρησκευτικὴ πεποιθήσις καὶ πᾶσα ἀπέπτῃ χριστιανικὴ παράδοσις, ἐξηλείφθη δὲ πᾶν ἔργον ἐξωτερικῆς λατρείας. Ἴδου πάντες οἱ ἐργάται τῶν πόλεων, πάντες οἱ γεωργοί, τὰ τέκνα, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ νήπια αὐτὰ συνήχθησαν εἰς τοὺς τόπους τῆς συναγωγῆς καὶ περιμένουσι τὰς παραδόσεις τῆς θεϊσταί, φιλοσοφίας.

Ἄλλὰ τίνα θὰ ἐκλέξετε φιλοσοφίαν καὶ διὰ τίνος φιλοσοφικῆς μεθόδου θὰ διδάξετε τὰ πλήθη τὰς φιλοσοφικὰς ἀληθείας;

Θὰ παραδεχθῆτε ἄρα γε τὴν πλατωνικὴν θεωρίαν περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ ἐμφύτων ἰδεῶν, ἢ θ' ἀποδείξετε τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἄνωτάτου ὄντος διὰ τῶν μηχανικῶν τῆς κινήσεως, νόμων;

Θὰ διδάξετε τὰς περὶ θεότητος ἀληθείας διὰ τῆς πειραματικῆς μεθόδου Βάκωνος, τοῦ Βερουλαίου, ἢ διὰ τῆς ἰδεολογικῆς τοῦ Καρτεσιού;

Θ' ἀκολουθήσετε τὴν μεταφυσικὴν μεθόδον τοῦ Μαλεμβραγχίου, ὅπως διὰ μεταφυσικῶν καὶ υπερφυσικῶν θεωρημάτων μεταρρυθθῆτε μετὰ τῶν μαθητῶν σας εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἢ θὰ λάβετε ὡς ὁδηγὸν τὴν σκεπτικὴν τοῦ Καντίου μέθοδον τοῦ δοξάζοντος, ὅτι μόνον ἀπὸ τῶν πρακτικῶν λόγων καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον τοῦ καθήκοντος πραγματικότητά δύναμεθα νὰ ἀπολαύσωμεν τὰς περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς πεποιθήσεις μας;

Ἀληθῶς πάντα τὰ διάφορα ταῦτα συστήματα ἀγοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, εἰς τὴν ἀλήθειαν τῶν περὶ τῆς θεότητος καὶ ἀθανασίας ψυχῆς δογμάτων, ἀλλὰ πρέπει πρότερον νὰ συνεννοηθῆτε μετὰ τῶν φιλοσοφούντων πρὸς ἐκλογὴν ἐνὸς ἐξ αὐτῶν μέλλοντος νὰ καταστή τὸ ἀντικείμενον τῶν παραδόσεών σας. Εἰς δὲ τὰς φιλοσοφικὰς ταῦτας συνδιασκέψεις σας λάβετε καὶ ὑπὸ μελέτην τὰς ἐξῆς:

Πρὸς πλήρη κατανόησιν τοῦ διδαχθησομένου φιλοσοφικοῦ συστήματος, δεόν νὰ προπαρασκευασθῇ ὁ νοῦς τῶν ἀροατῶν σας διὰ τῶν γενικῶν μαθημάτων τῆς λογικῆς, τῆς ἀνθρώπολογίας καὶ τῆς μεταφυσικῆς· ἐν γένει, μετὰ δὲ τὴν ἐκμάθησιν τῆς διδαχθησομένης θεωρίας δεόν νὰ

προασπίσῃτε τὴν διάνοιαν τῶν μαθητῶν σας ἀπὸ πάσης πλάνης· ἐπιχειροῦντες ἐνώπιον αὐτῶν τὴν ἀνασκευὴν ὅλων τῶν λοιπῶν ἐναντίον θεωρημάτων. Ἐπὶ δὲ τούτων μελετῶντες λάβετε ὑπὸ σκέψιν καὶ τὰς ἀκολουθοῦς γνώμας: δύο τῶν ἁμοφρόνων σας θεϊστῶν, τοῦ Βολταίρου καὶ Ἰακώβου Ρουσσώ. Καὶ κατὰ μὲν τὸν πρῶτον μάτην θὰ ἐργασθῆτε διὰ τῆς φιλοσοφίας πρὸς μόρφωσιν τῶν λαῶν, διότι οὐδεὶς φιλοσόφου ἢ ἐπιδρασεῖ ἐπιεικέσταθον πέραν τῆς συνεισφοράς του, κατὰ δὲ τὸν δευτέρου οὐδεὶς ἀπαγγέλλῃ ἀνοησία μὴ ὑποστηρίχθῃσα ἀπὸ ἕνα τῶν φιλοσοφούντων.

Βεβαίως ὁ αἰμοχαρὴς Ροβεσπιέρος, ὁ ἐυδαψα; τὰς χεῖρας εἰς τὸ αἷμα τῶν ἀθῶν καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸν Χριστιανισμὸν καταδιώξας, τειθεῖς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὑπερισχυάντων ἐν τῇ ἠθικῇ Συνελείπει θεϊστῶν, ἐλάθει ὑπὸ βλαβερὰν μελέτην ταῦτα πάντα, εὐκόλως δ' ἐπέστη, ὅτι θὰ ἦτο παραφροσύνη καὶ αὐτὸ τὸ πείραμα τῆς ἐγκαινίσεως τοῦ θεϊσμοῦ διὰ μόνης τῆς φιλοσοφικῆς διδασκαλίας. Πρὸς ἀντικατάστασιν δὲ τοῦ θρησκευτικοῦ δόγματος, τοῦ προτετι ομένου εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου συνειδήσειν, ἐπειθήσε τὴν ἐπὶ τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ ἀναγκαστικὴν ἐπιβολὴν τῶν ἀρχῶν τῆς πλειονότητος; τῶν βουλευτῶν, ἀντικαθιστῶν εἰς τὸ θρησκευτικὸν δόγμα ψήφισμα καταργῶν μὲν τὴν ἀθεῖαν κηρύσσων δὲ ὡς ἐπισημονικὰς ἀληθείας τὴν ὑπαρξίν ἀνωτάτου ὄντος; καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς;

Συμφώνως πρὸς ταῦτα ὁ Ροβεσπιέρος λαβὼν τὸν λόγον, κατὰ τὴν συνειδήσειν τῆς Τῆς Μαΐου 1794, καὶ κατηγορῶν τοὺς Ἐρβενιστάς καὶ Δαντονιστάς ἐπὶ ἀθεΐᾳ, πρῶτον τῆς εἰς δίκην παραπομπὴν αὐτῶν ἐνώπιον τῶν ἐπικραστατικῶν δικαστηρίων.

Καταπληκτικὸν γεγονός ἐστὶς!

Ὁ εἰς τὴν λαμπρῆμον χιλιάδης θυμάτων ἀναβιάσας ὡς προεβύτων χριστιανικὰ δόγματα, ἐξανίσταται ἤδη κατὰ τῶν δημίων συναδέλφων του ὡς ἀρνούμενον τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς! Ἄ Σεις, ἔλεγεν ὁ Ροβεσπιέρος, καταδιώκετε τὰς δεισιδαιμονίας καὶ τὰς προλήψεις διὰ τοῦ φακτισμοῦ τῆς ἀθεΐας. Ἄλλ' ἄς γνωρίσωσιν οἱ λαοί, ὅτι ἡ ἀθεΐα εἶνε τὸ προσήκον εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν σύστημα. Ἡ πεποιθήσις περὶ ὑπάρξεως ἀνωτάτου ὄντος, ἐπισκοποῦντος ἐπὶ τῆς ἀθῆτης; καὶ προστατεύοντος τοῦ; ἀδυνάτους, εἶνε πεποιθήσις λαϊκὴ καὶ δημοκρατικὴ, τὴν ὅποιαν οἱ λαοὶ πρέπει ν' ἀποδέχωνται, ὅπως δι' αὐτῆς ἐνισχύωνται εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην. Ἐστῶσαν οἱ ἀριστοκράται καὶ οἱ τύραννοι ἔθεοι. Καὶ τίς ἔδωκε τὴν ἐντολήν πρὸς σας τοὺς Ἐρβενιστάς νὰ ἐργασθῆτε πρὸς ἀπονεύρωσιν τῆς περὶ ὑπάρξεως τοῦ

Θεοῦ ἰδέας καὶ πεποιθήσεως; συμφώνως οὖσα; πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν ἀλήθειαν; Ἡ δὲ ἰδέα τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ θάνατον, θὰ ἐμπνεύσῃ ἄρα γε εἰς τὸν πολλὴν μείζονα πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην ἢ σεβασμὸν πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ὁμοίων του τῆς; περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς φιλοσοφικῆς ἀληθείας; Ἄφρονες καὶ μοχθηροὶ ἀναδεικνύσθε ἐνεργούντες πρὸς παραγκώνισιν τῆς ἰδέας τῆς θεότητος; ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν σύστημα, διότι μετ' αὐτῆς; ἀδιασπάστως συνδέεται ἡ ἠθικότης τῶν λαῶν.

Ἡ Συμελεις; ἐπακρότε; τοῦ; λόγου; τοῦ νέου δικτάτορος, ὡς; πρὸ τιμῶν ἐβδομάδων ἀπεδέχεται τὰς περὶ τῶν φονικῶν δικαστηρίων προτάσεις; καὶ τὰς; περὶ καταδιώξεως; τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς; θὰ χειροκροτήσῃ μετὰ τινος ἡμέρας; νέας βεβηλώσεως; ἀθέου παραφροσύνης, τὴν δὲ 1 Μαΐου 1794 ἐξέδωτο ψήφισμα, δι' οὗ ὁ Γαλιλικὸς λαὸς, ἀναγνωρίζει καὶ ἀποδέχεται τὴν ὑπαρξίν Ἄνωτάτου ὄντος; καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς;. Ὅπως; δὲ τὸ νέον φιλοσοφικὸν σύστημα ἐγκαινισθῆ διὰ νέας; χρίσεως; αἵματος, τὰ ἐπαναστατικὰ δικαστήρια κατεδικάσαν εἰς θάνατον τὸν Δαντὸν καὶ τοὺς Ἐρβενιστάς ὡς; ἀτιμάσαντας τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἀποπειροθέντας νὰ θεμελιώσωσι τὴν Δημοκρατίαν ἐπὶ τῶν ἐρείπειῶν τῆς; ἀθεΐας; καὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ ψεύδους. (Κατηγορητήριον Fouquier Tinvillo).

Πρὸς πανηγυρικὴν τοῦ ψήφισματος δημοσίευσιν ἐτελέσθη ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἵπεράτου ὄντος εἰς τιμὴν τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου καὶ πρὸς; στηλίτευσιν τῆς; ἀθεΐας. Καὶ ὁ μὲν λόγος ἀπεκονίσθη διὰ γυναικῶς ἀμφιθέλων ἡθῶν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας προσήλθον ἐν εὐλαβείᾳ πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἡ δὲ ἀθεΐα δι' ἀνδρεικέλου ξοάνου, τὸ ὅποιον ἐπυροβόλησεν ὁ Ροβεσπιέρος τοῦ δόχλου χειροκροτοῦντος καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ἐπυροφμουμένων. Οἱ δὲ ὁπαδοὶ τοῦ δικτάτορος ὀργανώσαντες πανταχοῦ δημοσίας διαλέξεις ἐδίδασκον κατὰ τὰς μεθεπομένους ἡμέρας τὴν πνευματικὴν φιλοσοφίαν καὶ συνεχῆτον τὰς περὶ θεότητος καὶ ψυχῆς μεταφυσικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς θεωρίας.

Ἄλλ' αἱ περὶ τῆς ὑπεροσμῆς καὶ ὑπερφουσίας; ἀληθείας πεποιθήσεις; δὲν ἐπιβάλλονται διὰ ψηφισμάτων οὐδὲ ἐμπνέονται διὰ τῶν ψυχρῶν τῆς διαιλεκτικῆς θεωρημάτων. Ἀπονεκρῶσαντες τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ ἀναβύζον αἰσθημα τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ ἀποξηράναντες τὴν οὐράνιον πηγὴν, ἐξ ἧς κατέρχεται ἡ ἁρδύουσα αὐτὸ δρόσος, ἀντικατεστήσατε τὸ σκότος τῶν φιλοσοφικῶν ἐριδῶν εἰς τὸ ἀπαστρέπτον φῶς τῆς αἰωνιότητος, διεδικιοῦντες; δὴθεν τὰ δικαιώματα τῆς; ἐπιστήμης.

Ἐπιστήμη! ὦ! τίνες παραδοξολογίαί καὶ ψεῦδη καὶ ἀσεβεῖς; θεωρίαι καὶ λαοκτόνων ἐνεργεῖαι κρύπτονται ὑπὸ τῆς; σεβαστῆς; θροῦν; σου!

Ἄλλ' ἡ ἐπιστήμη ἄρα γε ἡ ἡ φιλοσοφία εἶνε αἱ μόναι πηγαί, ἐξ ὧν ὁ ἄθροπος ἀρύεται τὴν ἀλήθειαν καὶ πάσα; τὰ; ἰδέας; καὶ; τὰ; γνώσεις; του καὶ ἐξ ὧν ἀναβλύζουσιν αἱ πεποιθήσεις; του; Τὴν ἐπιστήμη; ἐδημιούργησε; συναρμολογῆτας; τὰς; γνώσεις; αἱ; ἐκέκτητο; διὰ; τῆς; χρήσεως; τῶν; φυσικῶν; αὐτοῦ; ὀργῶν; καὶ; ἰκανοτήτων; καὶ; νοητικῶν; δυνάμεων;. Ἐξέτερε; τὰ; πρῶτα; τῆς; τέχνης; ἐργαλεῖα; καὶ; ἀνεκάλυψε; τὸ; πῦρ; πρὸ; πάσης; ἐπιστήμης;. Τὴν; γλώσσαν; ἐδημιούργησεν; ἄνευ; τῆς; βοήθειας; γραμματικῶν; ἢ; φιλολόγων;. Ἄσματα; ἐψάλλε; πρὸς; ἐκδήλωσιν; τοῦ; θρησκευτικοῦ; τοῦ; αἰσθηματος; πρὸ; τῆς; ὀργανώσεως; πάσης; ἐξωτερικῆς; λατρείας;. Καλόνος; ἠθικῆς; συμβιώσεως; ὄρισε; πρὸ; πάσης; ἠθικῆς; φιλοσοφίας;. Καὶ; αὐτὰ; τὰ; κάλλιστα; τῶν; θρησκευτικῶν; φαρμάκων; ἀνεκάλυψε; διὰ; τῆς; πείρας; μικρῶν; πάσης; νοσολογικῆς; γνώσεως;.

Πιστὸν; ἔχει; ὑπηρέτη; τῆς; ἐπιστήμης; πρὸς; ἐπιτελεσίαν; καὶ; συντήρησιν; τῶν; μελετῶν; καὶ; ἀνακαλύψεων; του, πρὸς; διάπλαιν; μεθῶν; καὶ; διάδοσιν; αὐτῶν, ἐν; γένει; δὲ; πρὸς; ἀνάπτυξιν; τῶν; ἰδεῶν; καὶ; γνώσεών; του;. Ἄλλ' ὁ; κύκλος; καὶ; ἡ; ἀρμοδιότη; τῆς; ἐξυπηρευτοσύνης; αὐτοῦ; ἐπιστήμης; εἶνε; ὀρισμένως; οὐδέποτε; δὲ; ἐνώπιον; αὐτῆς; παρατήρητα; τῶν; ἐμφύτων; βυπῶν; καὶ; δυνάμεων; του; μεταρτυσιῶν; αὐτῶν; εἰς; ὕψη; καὶ; ὀδηγοῦσῶν; εἰς; ἀληθείας, εἰς; αἱ; διὰ; τῆς; νοητικῆς; μελέτης; καὶ; ἀναλύσεως; δὲν; δύναται; ν' ἀνυψωθῇ;. Καὶ; ἐπὶ; τοῦ; ὕψους; ἐκεῖνου; δύναται; βεβαίως; ἡ; ἐπιστήμη; ν' ἀτενίσῃ, ἀλλὰ; συμπράττουσα; πάντοτε; καὶ; ἀναγνωρίζουσα; τὴν; πραγματικότητά; ἰδεῶν; καὶ; πεποιθήσεων; πηγῶν; ἀπὸ; μυστηριώδη; συναισθήματα; ἢ; γεγονότα, ὧν; ἡ; ἀρχὴ; καὶ; ἡ; οὐσία; δὲν; ἀποτελοῦσιν; ἀντικείμενον; πειραματικῆς; μελέτης; καὶ; διαιλεκτικῆς; ἀναλύσεως;. «Τὸ; ἀνθρώπινον; πνεῦμα, ἔλεγεν; ὁ; μέγας; τοῦ; αἰῶνος; φυσιολόγος; Κλαύδιος; Βερνάρδος, δὲν; εἶνε; ἀπλήτης; δύναμις, ἀλλὰ; σύνολον; δυνάμεων; ἐναρμονίως; συνεργαζομένων;. Τὰ; συναισθήματα; καὶ; αἱ; φυσικαὶ; ἐνοράσεις; (intuitions), ὧν; δὲν; δύναμεθα; νὰ; ὀρίσωμεν; τὰς; πηγὰς, συνεργῶνται; μετὰ; τῆς; διαφωτιστικῆς; διανοίας; καὶ; τῆς; ἐξελεργουσίας; πείρας;. Ἀληθῆς; μέθοδος; πρὸς; ἐξέτερεσιν; τῆς; ἀληθείας; δὲν; εἶνε; ἡ; τὴν; διάνοιαν; μόνον; ἢ; τὴν; πείραν; λαμβάνουσα; ὡς; ὀδηγόν, ἀλλ' ἡ; προβαίνουσα; διὰ; τῆς; ἐναρμονίως; διευθύνσεως; πᾶσῶν; τῶν; πνευματικῶν; τοῦ; ἀνθρώπου; δυνάμεων;.

Μηδεὶς; παρερμηνεύσῃ; τοῦ; λόγου; μου;. Οὐδεὶς; τιμῆ; τὴν; ἐπιστήμη; περισσότερο; ἐμοῦ; καὶ; οὐδεὶς; μετὰ; μείζονος; εὐλαβείας; καὶ; ἀκαταλόγητου; ἐπιμονῆς; ἐξέκλιτε; τὰς; συμβουλὰς; καὶ; ὀδηγίας; τῆς;. Πολλὰ; τοῦ; βίου; ἀφιέρωσα; ἔτη, καὶ; πολλῶν; σοφῶν; ἔκρουσα; τὰς; ὀφθαλμοὺς; καταστήσω; ἐν; ἐμοῦ; ἀκράδαντον; τὴν; πολυτιμωτέραν; τῶν; πεποιθήσεών; μου, περὶ; τῆς; ὀφισταμένης; ἀνοησίας; μετὰ; τῆς; ἐπιτηδείας; καὶ; τῶν; θρη-

ακυστικῶν πεποιθήσεων. Ἄλλ' ἡ ἀδιάλειπτος αὐτὴ καὶ μακρὰ ἐκζήτησις μὲ ἐδίδαξεν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη, ἀρμόδια περὶ τὸ ἀναλθεῖν καὶ διαγιγνώσκειν, εἶνε ὅλως ἀκατάλληλος πρὸς δημιουργίαν νέων δυνάμεων ἐπιπεργουσῶν ἐπὶ τῆς ἐλευθέρως τοῦ ἀνθρώπου βουλήσεως πρὸς ἠθικὴν καὶ ὀρησκευτικὴν αὐτοῦ διαμόρφωσιν. Ἄνακαλύπτει τὴν δυναμίτιδα, ἀλλ' ἀδυνατεῖ νὰ διευθύνῃ τὸν ἄνθρωπον περὶ τὴν εὐεργετικὴν ἢ νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴν αὐτῆς χρῆσιν. Ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη περιοριζομένη ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ ἀπτοῦ καὶ ἄρατου κόσμου διακρίνει μὲν ἄρατον καὶ ἀνεξιχνίαστον πρῶτον καὶ ἀνωτέραν δυνάμιν, ἀλλ' ἀνομολογοῦσα τὴν πρὸς προκίτρω ἐκζήτησιν ἀνακωμωδιστικῆς, εἴβεται καὶ τιμᾷ τὰς παραδόσεις, δι' ὧν ἐκδηλοῦνται πεποιθήσεις καὶ ἐνοράσεις αἰσθηματικῶν δυνάμεων δι' ἱστορικῶν γεγονότων ἢ ἀποκαλύψεων, καὶ ἀφίσταται τῆς ἐρεύνης δογμάτων περὶ τῆς πρώτης τῶν ὄντων ἀρχῆς ἀνομολογοῦσα τὴν περὶ αὐτῆς ἀμάθειάν της. «Ignoramus et ignorabimus». Ἴδού τί λέγουσιν οἱ Φεϋμόνδ, οἱ Φαραδάκ, οἱ Παστέρ, οἱ Κλαύδιοι Βερνάρδ καὶ οἱ Σεβρέλ. «Ἄγνοοῦμεν καὶ ἀγνοήσομεν». Ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη ἀνομολογεῖ ὅτι οὐ μόνον αἱ ὀρησκευτικαὶ ἰδέαι καὶ πεποιθήσεις, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ πρῶται τοῦ ἀνθρώπου ἰδέαι περὶ τοῦ χρόνου, περὶ τῆς ἐκτάσεως, περὶ τῆς ὑπάρξεως, περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, περὶ τοῦ ἀπείρου καὶ τοῦ καλοῦ ἐκπηγάζουσιν ἀπὸ πηγῆν ἀκατάληπτον καὶ μυστηριώδη, ἧς οὐδὲν ἔχνο; ἐπιφαίνεται ἐν τῷ ἀπτό καὶ ὄρατῷ κόσμῳ. Ἐπὶ τῶν ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων τούτων αἱ φυσικαὶ ἐνοράσεις καὶ ἐμφυτοὶ ῥοπαὶ ἄγρουσι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ πραγματικότητα, ὡς ἔχουσι τὸν φιλοσοφοῦντα ἄλλαι ἐπισημειώσονται καὶ ἀκανθώδεις ὁδοί. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Καρτέσιος βασιλοῦσι τὰς περὶ ὑπάρξεως Θεοῦ πεποιθήσεις ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου καὶ τῆς διαλεκτικῆς. Ὁ Κάντιος διαμφισθεῖ εἰς τὴν διάνοιαν τὴν δυνάμιν τῆς ἐξευρέσεως τῆς ἀληθείας, ἀντλεῖ δὲ τὰς περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ καὶ αἰωνιότητος πεποιθήσεις τοῦ ἀπὸ τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἐν τῇ συνειδήσει ἀποκαλυπτομένου αἰσθήματος τοῦ καθήκοντος. Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ζενὲ ἀρῶνται τὰς ὀρησκευτικὰς τῶν πεποιθήσεις ἀπὸ τὰ τελικὰ αἰτια. Ὁ Κέπλερ καὶ ὁ Κοπέρνικος ἀποκαλύπτουσι τὴν κεφαλὴν καὶ προσπίπτουσι ἐμπλοεὶ πίστεως καὶ θεοσεβείας ἐνώπιον τοῦ Δημιουργοῦ κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀρμονίας τῶν νόμων τῆς φύσεως. Καὶ τίνας ἐπὶ τούτων συζητήσεις καὶ τίνες διαφωνίαι! Καὶ πόσοι ἄρα γε ἠντήσαν τὰς πεποιθήσεις τῶν ἀπὸ τὰς φιλοσοφικὰς ταύτας ἐκζητήσεις καὶ μεταφυσικὰς θεωρίας! Ἄλλὰ προκειμένου περὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀσράτου κόσμου ἢ

περὶ τοῦ Θεοῦ λατρεία καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως ὑπερφυσικῶν δυνάμεων πεποθησῶν ἀναβλύζει ἀβύρρητος ἐκ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐκ τῆς ἐμφύτου ῥοπῆς καὶ συναίσθηματος καὶ ὡς ἐκ τῆς θεμελιώδους καὶ ἀρχικῆς ἰδέας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τοῦ ἐνορῶντος πρῶτον αἰτίαν τοῦ παντός ὑπεράνω τῆς περιστοιχοῦσης αὐτὸν φύσεως. Ἡ ῥοπή αὕτη ἀναπτύσσεται καὶ ἐνισχύεται διὰ τῶν ὀρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων, διὰ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ διὰ τοῦ δογματισμοῦ τοῦ θεϊκοῦ ὄρους ἐύματος, οὐχ ἥττον ἔμοις ἐνωπάρχει καὶ ἐκδηλοῦται ὡς καὶ εἰς τοὺς ζῶντας εἰς ἀγρίαν κατὰστασιν μακρὰν πάσης θετικῆς ὀρησκείας καὶ ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως. Τούτου δ' ἕνεκεν ὁ ἀπλούστατος τῶν ἐργατῶν, τὸ νήπιον καὶ ὁ ὅλως ἀπαιδευτος νοοῦσι τὴν γλῶσσαν τῆς ὀρησκείας καὶ συναισθάνονται ἐν τῇ συνειδήσει τὴν δυνάμιν αὐτῆς καὶ ἐπιδρασίν' ἀλλ' εἶνε ὅλως ἀνίκανοι πρὸς νόησιν ὑπερβατῶν καὶ φιλοσοφικῶν διανοημάτων. Ἡ μεταφυσικὴ τοῦ λαοῦ εἶνε ἡ ὀρησκεία, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκάστου ἐγκείται τὸ συναίσθημα τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐν τῇ διανοίᾳ ἡ ἐνέργεια τῆς πρώτης αἰτίας, ἐν ἀμφοτέροις δὲ ἐμφυτος ἐπιδεικτικότης πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ὀρησκευτικῆς ῥοπῆς καὶ διορατικότητος διὰ τῆς κοινῆς λατρείας, διὰ τῆς δογματικῆς καὶ κατηχητικῆς διδασκαλίας, πρὸ παντὸς δὲ διὰ τῆς ἐκδυμύχου καὶ ἀδιασείστου πεποιθήσεως περὶ τῆς αἰωνίας μακαριότητος ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ Θεοῦ νόμου τῆς ἠθικότητος καὶ ἐν τῇ πίστει τῶν ἀποκαλυφθέντων δογμάτων.

Ὁ ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν θεωρητικὴν μελέτην τῶν ὀρησκευτικῶν γεγονότων ἐξίσταται καὶ ἐκθαμβοῦται ἐνώπιον τῆς θαυμασίας ποικιλίας τῶν μέσων καὶ τῶν μεθόδων, δι' ὧν διαμυροῦνται καὶ ἀναπτύσσονται αἱ ὀρησκευτικαὶ πεποιθήσεις, ἐνισχύει καὶ διαφωτίζει τὴν ὀρησκευτικὴν τοῦ συνειδήσει ἐν τῇ ἀρμονίᾳ τῶν συμπερασμάτων τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν μεταφυσικῶν μελετῶν μετὰ τῶν μυστηριωδῶν αὐτορρητικῶν ἐνοράσεων καὶ ὀρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων. Ἄλλ' ὁ προτιθέμενος ν' ἀναστηλώσῃ τὴν σκαλεθεῖσαν ὀρησκευτικὴν δυνάμιν ἢ ν' ἀναζωοπύρῃ τὴν ἐπαμβλυθεῖσαν ἐντασιν τοῦ ὀρησκευτικοῦ συναίσθηματος, παρὰ τινι λαῷ, ἀναδείκνυται ἄφρων, ἐν περιορίσει τὰς ἐνεργείας του εἰς ἀφρημένα φιλοσοφικὰ σπουδάσματα καὶ εἰς πολιτικαίους νόμους καὶ ψηφίσματα.

Ὁ Ῥοβεσπιέρος μετέγνω ὡς πολιτικὸς, ἀλλὰ δὲν μετενόησεν ὡς χριστιανός. Διὰ τῆς πείρας ἐγνώρισεν ὅλην τὴν βεβαιότητα τῆς ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ λαοῦ ἀπονεκρώσεως τῶν ὀρησκευτικῶν πεποιθήσεων, καὶ κατεῖδε τὴν βάρυθρον καὶ τὴν ἄβυσσον τῆς ἀπωλείας, εἰς ἣν ὠδήγησαν τὸν Γαλλικὸν λαὸν οἱ ὑπονομεύσαντες;

τὰ χριστιανικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὰς προαιωνίους παραδόσεις. Μεταγνοῦς ὡς ἐπιστήμων καὶ πολιτικὸς ἐζήτησε τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν, ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῆς γῆς δυνάμεις καὶ ἀπὸ ὑπερβατῶν καὶ ψυχρῶν θεωρίας. Χριστιανὸς μετανοῶν, θὰ ἦνοιγε τοὺς ναοὺς τοῦ Ὑψίστου καὶ ὀδυρόμενος ἐπὶ τῶν γενομένων συμφορῶν καὶ μετὰ δακρύων ἐπαναλαμβάνων τὰ ῥήματα τοῦ ἁγίου θὰ ἔθετεν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ τὴν αἰωνίαν Βίβλον, ἐξ ἧς οὐχὶ θεωρήματα καὶ κεναὶ συζητήσεις, ἀλλὰ δυνάμεις καὶ νάματα αἰωνίου ζωῆς ἐκπηγάζουσι, πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ ἔργου θὰ διεμόρφου καὶ προπαρασκευάζε κληρὸν σοφὸν μὲν καὶ εὐσεβῆ, ὅπως διασκεδάξῃ τὰς δεισιδαιμονίας καὶ ἐξελέγχῃ τὰς ἀσεβεῖς θεωρίας, ἀξιοπρεπῆ δὲ κατέχοντα εἰς τὴν κοινωνίαν θεῶν, ὅπως ἐμπνέῃ σέβας καὶ ἀγάπην εἰς τὸν λαόν, ἄξιον δὲ διὰ τῆς εὐαγγελικῆς πίστεως καὶ πραότητος νὰ προσφέρῃ εἰς βράσιον τῶν πιστῶν τὸν μελιζῶμενον καὶ μὴ θειουόμενον, τὸν ἐσθιόμενον καὶ μηδέποτε θαπανώμενον».

Ἄλλ' ἐναντίας δοθείσης διευθύσεως, παραλοουσῶν δὲ τῶν πρώτων τοῦ νεωτερικοῦ συγκινήσεων ἐκ τῶν παρηγύρων καὶ τῶν τραγικῶν σφαγῶν, τοῦ δὲ λαοῦ μὴ νοούντος τὰς γενομένας δημοσίας συνδιαλέξεις καὶ τὰς διακρίσεις μεταξὺ ὀρησκείας καὶ φιλοσοφικοῦ θείσμου, μυκτηρίζοντος δὲ τοὺς ῥήτορας καὶ διδασκάλους τῶν μεταφυσικῶν θεωριῶν, οἱ κεκοιμημένοι τοῦ δικτάτορος ἔχθροι καὶ οἱ τῶν Ἐρβενιστῶν ὁ παδοὶ εὐκόλως ἀνέτρεψαν τὸ παθὸν τοῦ φιλοσοφικοῦ θείσμου οἰκοδόμημα. Ὡς δὲ οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Μαρὰ καὶ Δαντὸν κατέσφαξαν τοὺς τυμίου καὶ εὐσεβεῖς πολίτας, ὑπὸ δὲ τοῦ Ῥοβεσπιέρου ἐλαυνόμενοι κατέσφαξαν τὰς κεφαλὰς τῶν Δαντωνιστῶν καὶ ἀθέων, οὕτω κατὰ τὴν 8 Ἰουλίου 1794 παρέδωκαν τὸν Ῥοβεσπιέρον εἰς τὴν λαιμητόμον μετὰ ἐβδομήκοντα δύο ἡμερῶν του.

Ὅστω δὲ καὶ τὸ πείραμα τοῦ φιλοσοφικοῦ θείσμου, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ καταργηθέντος ὀρησκευματος, ἀπεπνίγη καὶ ἐναυάγησεν ἐν τῷ αἵματι τῶν ὑποκινησάντων τὰ στυγερά κακουργήματα, ζοφερά δὲ νεφέλη ὑψουμένη ἀπὸ τοῦ καθημαγμένου ἐδάφους ἐπεσκότιζε τὸ φῶς τοῦ χριστιανικοῦ ἀστέρος, τοῦ διαφωτίσαντος τὴν ὁδὸν τῆς μεταπολιτεύσεως κατὰ τὰ προῖτα αὐτῆς γένηα καὶ ἐθνοφυλῆ διασώματα, τὸν δὲ περιπλανώμενον λαὸν εἰς νέαν ὀδήγησαν ἀντι-ὀρησκευτικὴν δοκιμασίαν, περὶ ἧς θέλομεν διαλέξει ἐν τῷ ἐπομένῳ σπουδάσματι.

I. ΣΚΑΛΤΟΥΝΗΣ.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Σὲ μεγαλύνουσι,
ὦ Ποιητά,
πάντα τ' ἄόρατα
καὶ ὄρατά.

Ψυχῶν ἀνάστασις,
ὕμνος γλωσσῶν,
φῶρον σοὶ φέρουσι
σὰ ἐκ τῶν ὄντων.

Ἀστέρες, ἥλιος,
γῆ, οὐρανός
εἴπες κ' ἐγένοντο
ἐκ μηδενός.

Τὸ πᾶν λατρεία σου
κ' ἔχεις ναὸν
τὸν θερμὸν ἔρωτα
τῶν καρδιῶν.

Δώρον σου κάλλιστον
λάμπ' ἢ ζωὴ
κ' αἰνεῖ σε, Κύριε,
πᾶσα πνοή.

Ἦψας τὸν ἥλιον
μέγαν φανόν,
μ' ἄστρα κατέσπειρες
τὸν οὐρανόν.

Τὰς ὄρας ἐταῖας
ὡς μεδιᾶς,
μ' ἐκθη στολιζέται
ἡ πεδιάς.

Ἡ χεὶρ ἡ θεία σου
ὡς ἀνοιγῆ,
θάλλει τῶν δώρων σου
πλήρης ἡ γῆ.

Οἱ κόσμοι τρέμουσι
τῶν ὄντων θυμῶν.
Αὐτοῦ ἀπαύγασμα
εἶν' ὁ χειμῶν.

Ἡ πλάσις σήματα
μέγας καὶ,
ἐφ' οὗ ἐν ὕμνῳ
λάμπει ὁ Θεός.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΥΛΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΚΕΡΑΜΕΥΣ

Χριστιανός και υλιστής Ισταντο πλησίον κεραμέως και έβλεπον πώς κατασκευάζε τὰ ξυτουσκού.

Ο υλιστής ήτο επίσημος Ιατρός, λαβών δε τόν λόγον είπεν ότι πολλές όφείλει τή Ιατρική χάριτας, διότι ασθενήσας ο μονογενής αυτού υιός πρό μηνός θά απόλλυτο διά παντός δι' αυτόν άνευ τής θείας ταύτης επιστήμης.

Ο Χριστιανός παρετήρησεν εις τόν Ιατρόν ότι ο θάνατος δεν είνε απόλασι εις τὸ παντελές, και ότι γενήσεται ποτε ανάστασις πάντων τών αποθανόντων και βίος αιώνας.

Ο Ιατρός έγέλασεν είπων ότι ο άνθρωπος γινάσκει ως τὸ ζῶον, τρέφεται και αυξάνει και αισθάνεται ως αυτό, έχων ανωτέραν μόνον νοημοσύνην διά τὸν ανώτερον οργανισμόν του, και θνήσκων διαλύεται και ο άνθρωπος ως τὸ ζῶον. Προσέθηκε δε ότι μετά πάντα ταῦτα, τίνα πάς τις βλέπει σαφώς, τὸ πιστεύειν εις ανάστασιν, μετά τὸν θάνατον και τήν διάλυσιν, είνε μορσία.

Ο Χριστιανός ηρώτησε τόν Ιατρόν, εάν πιστεύη εις τήν ύπαρξιν Θεοῦ δημιουργοῦ τοῦ παντός.

Ο Ιατρός απερίφη ότι μέχρι τινός δεν είχε τοιαύτην πίστιν, άλλ' ότι εκ μελασθῶν, ή εσχάτω; έποιήσατο, έπεισθη περι τής του Θεοῦ ύπαρξιος, οὐδέν ἕμεις ἠδυνήθη νά πείσῃ αυτόν περι τής τών νεκρῶν αναστάσεως.

Ο Χριστιανός άντι πάσης άλλης απαντήσεως έλαβε λάγηνόν τινα εκ τών σκευῶν του κεραμέως και έθραυσεν αυτήν μετά κρότου πρό τών ποδῶν του Ιατροῦ.

Ο Ιατρός εξέπλάγη, και ένόμισεν ότι ο Χριστιανός απόλασε τās φρένας του, ο δε κεραμέως ανειρήδισεν, να διαμαρτυρηθῇ έντόνως διά τήν παρά του Χριστιανοῦ ζήλιαν.

Αλλ' ο Χριστιανός εις μέν τόν Ιατρόν είπε νά μη εκπλήττῃται, διότι σωφρονει, εις δε τὸν κεραμέα είπε νά μη κλαίη διά τήν θραύσιν τής λαγῆνου του, διότι θά τὸν αποζημιώσῃ, και τὸν παρεύλεσε νά κατασκευάσῃ ἐπ' αμοιβῇ νέαν λαγῆνον εκ τών συντριμμάτων τής ἄρτι θραυσθείσας. Ταῦτα δε λέγων ενείργισεν εις αυτόν χρητονόμισμα πέντε δραχμῶν.

Η σκληρότη του κεραμέως μοιρή θραυδρόθη, συνίλεσεν έπιμελώς τὰ κατασπαρμένα συντριμματα, μετέβαλεν αυτά εις κόνιν διά του κεραμειτικοῦ κοπάνου, μετεποίησε τήν κόνιν εις πηλόν και εκ του πηλοῦ τούτου έπλασεν εκ νέου νέαν λαγῆνον τοσοῦτω τής θραυθείσης έντελεστέραν, ὅσω ή αμοιβή ή πεντάδραχμος ήτο ανωτέρα τής συνήθους τών λαγῆνων τιμής, εις επίμετρον δε ενείργαζεν επί του πηλοῦ και τὰ αρχικά στοιχεία τών ονομάτων του τε Ιατροῦ

και του Χριστιανοῦ. Οὕτως εξεργασθεις τὸ σκεῦος; εισηγάγεν αυτό εις τήν κάμινον και είπεν εις τὸς πελάτας αὐτοῦ, ότι μετά μίαν ἡμέραν θά έχωσι τήν παραγγελίαν αὐτῶν έτοιμην.

Εις μάτην ο Ιατρός εκήτησε παρά του Χριστιανοῦ εξηγήσεις διά τήν πράξιν του. Ο Χριστιανός απερίφη ότι θά δώσῃ αὐτῷ τās δευσας εν δέοντι.

Τήν επομένην ἡμέραν ο Χριστιανός και ο Ιατρός συμπεριπατούντες διήλθον πάλιν διά του εργοστασίου του κεραμέως, ὅστις πρό παντός άλλου παρουσίασεν εις αὐτοῦ; τήν παραγγελθεισάν λαγῆνον.

Λαβῶν τήν λαγῆνον ταύτην ο Χριστιανός τήν ενείργισεν εις τόν υλιστήν Ιατρόν και είπεν εις αυτόν.

— «Λάβε τήν λαγῆνον ταύτην, φίλε μου Ιατρέ, δῶρον εκ του Χριστιανοῦ ἐμοῦ πίνων και δροσιζόμενος εκ του δοχείου τούτου ένθουμοῦ ότι ὑπάρχει ἀσπασις νεκρῶν.»

Ο Ιατρός ανεικάχησε και είπεν εις τόν Χριστιανόν. «Δέχομαι, φίλε μου, τὸ δῶρόν σου και σὲ ευχαριστῶ δι' αὐτό· αλλά τί κοινόν μεταξύ λαγῆνου και αναστάσεως νεκρῶν;

Τότε ἤρξατο μεταξύ Χριστιανοῦ και Ιατροῦ ο εἰς ἑξῆ; διάλογος.

Χρ. Διατί, ὦ Ιατρέ, δεν πιστεύεις εις τήν ανάστασιν τών νεκρῶν και εις μέλλοντα βίον;

Ιατρ. Διότι, ὡς σοι είπον και γῆς, ο άνθρωπος είνε ἕμεις με τὰ ζῆια, είνε μόνον ὕλη; ὅτι έχει πλέον τών ζῶων, προέρχεται εκ του τελειότερου οργανισμοῦ του· ἐγὼ δεν παραδέχομαι ὅτι εν τῷ ανθρώπῳ είνε ψυχὴ πνευματικὴ και θάνατος· εάν ὑπάρχῃ τοιαύτη ψυχὴ, δεν δεκνόντες αὐτήν και εις ἐμὲ; (Ὅπως, ὅταν κοιμῶμαι, γάνω πᾶσαν περι ὑπάρξιος; μου συνείδησιν, ὅπως, ὅταν λειποθυμῶ, εἶμαι ὅλως αναισθητος, οὕτω και ὅταν θά αποθάνω, τίποτε πλέον δεν θά αισθάνωμαι. Ὅταν πάλιν ο σφυγμός, ὅταν παγῆ τὸ αἷμα, ὅταν παύσῃσι λειτουργούντα τὰ συστήματα του οργανισμοῦ, ἔπκνις τότε και ή ζωὴ, ἔπκνις και πᾶτα ὄψις. Μένωμεν τότε ἀπλῶς; χού; και εις τόν χούν επιτερέφομεν. Η περι θανάτου ψυχῆ; ιδέα είνε χημικὴ, πλασθεῖσα εκ του πόθου, ὃν ἔχομεν διά τήν ζωὴν. Ὅταν παύσῃσι νά αναπνεύσῃσι οί πνεύμονές σου, Χριστιανέ μου, μετά τής εσχάτης; σου πνοῆς; ἔπαυσε και πᾶσά σου ζωὴ. Μή πλανώμεθα ὡς παιδία. Ὁ ἄηρ τών μυκτήρων ἡμῶν, ἰδοῦ ή ψυχὴ.

Χριστιανός. Ὅλα ταῦτα, Ιατρέ, τὰ ὅποια λέγεις, είνε ἀμφισβητήσιμα. Ὑπάρχουσι τῶσα φαινόμενα εν τῷ ανθρώπῳ, ἄτινα είνε ανεξήγητα άνευ τής παραδοχῆς πνευματικῆς; εν αὐτῷ ψυχῆς. Τὸ νά ἀρχίσωμεν δε τοιαύτας; περι τούτων συζητήσεις; είνε θέμα πῶλον απαιτησῶν λόγον και ἥμισυ τερπνόν εις προκατειλημμένον Ιατρόν. Εις τοιαύτας; θεωρητικῆς λοιπόν συζη-

τήσεως; δεν ὀκνῶ εἰς ἐμπλέξω; ἐγὼ πρός στιγμὴν παραδέχομαι; μετά σου, Ιατρέ, ὅτι ο άνθρωπος; είνε ὕλη και μόνον ὕλη. Ἀλλά μήπως και οὕτω; είνε ὀλιγώτερον βεβαία ή ἀθανασία αὐτοῦ;

Ιατρός. Πῶς; είνε βεβαία ή ἀθανασία του ἀνθρώπου, ἀφοῦ πρός στιγμὴν παραδεχθῶμεν ὅτι; είνε ὕλη, ὅτι επομένως; διαλυόμενος; αποβάλλει; πᾶσαν συνείδησιν;

Χριστιανός. Τὸ πρᾶγμα; είνε ἀπλοῦστατον, Ιατρέ μου, ὅταν, ὡς λέγεις; παραδέχῃται; τήν ὑπαρξιν του Θεοῦ.

Ιατρός. Πῶς;

Χριστιανός. Ἀρκεῖ νά παραδεχθῆς; ὅπερ; δεν δύνασαι; νά μη πράξῃς, ὅτι, ὑπάρχων; ο Θεός; έχει τοιαύτην; δύναμιν; ἀπάναντι; τών ἔργων; του, ὅποιαν; έχει ο κεραμέως; ἀπάναντι; τών πηλίνων; σκευῶν; του, και ὅτι; έχει τοιαύτην; διάθεσιν; πρός; τοῦ; ἀνθρώπου; ὅποιαν; έχεις; σὺ; ο πατήρ; πρός; τὸ; τέκνον; σου.

Ιατρός. Βεβαίωτατα. Ἀφοῦ; ο Θεός; είνε; ο ἐργάτης; του; θαυμασίου; τούτου; σύμπαντος; τὸ; ἔργον; ταῦτο; μαρτυρεῖ; τήν; δύναμιν; αὐτοῦ,; ὅτι; ἔργον; πρὸς; ἡν; ή; του; κεραμέως; είνε; ὡς; σταγῶν; πρὸς; ὠκεανόν; και; ἔτι; ἀτελεστέρα. Ὅτι; ἦτο; δε; μορσία; εάν; τις; ἔλεγον; ὅτι; ο Θεός; ανώτερος; ὢν; του; ἀνθρώπου; ὅπερ; πάντα; λόγον; δεν; έχει; τοιαύτην; ἀγαθὴν; πρός; τὸν; ἀνθρώπον; διάθεσιν; ὅποιαν; έχει; ο πατήρ; πρός; τὸ; τέκνον; του.

Χριστιανός. Ἀφοῦ; λοιπόν; ὁμολογεῖς; ὅτι; ὑπάρχει; Θεός; και; ὅτι; έχει; ὑπερέτερον; ή; ο κεραμέως; δύναμιν; ἀπάναντι; τών; ἔργων; αὐτοῦ; και; ἀγαθοτέραν; ή; πατήρ; πρός; τὸ; τέκνον; του,; τὸν; ἀνθρώπον; διάθεσιν; ἀνάγκη; νά; παραδεχθῆς; ὅτι; ὑπάρχει; ανάστασις; και; μέλλουσα; ζωὴ.

Ιατρός. Πῶς;

Χριστιανός. Ἐάν; ο κεραμέως; του; ὅποιον; τήν; λαγῆνον; συνέτριψῃ,; εἶχε; τήν; δύναμιν; νά; συλλέξῃ; τὰ; συντριμματα; αὐτῆς; και; νά; πλάσῃ; εκ; νέου; ἐξ; αὐτῶν; πῶλον; ὀρασιότεραν; τήν; λαγῆνον; ταύτην,; τήν; ὅποιαν; φέρεις; εις; τās; χεῖράς; σου,; βεβαίως; ο Θεός; δύναται; πῶλον; ευκολότερον; νά; κατασκευάσῃ; εκ; νέου; τὸν; ἀνθρώπον; μετά; τήν; διά; του; θανάτου; διάλυσιν; αὐτοῦ,; και; νά; δώσῃ; εις; αὐτόν; σύστασιν; τελειότεραν; και; εἰς; ἄλλο; κτον. Μήπως; φοβείσαι; Ιατρέ; μου,; ὅτι; δεν; θά; δυνηθῇ; νά; συλλέξῃ; και; νά; συναρμώσῃ; τὰ; μέρη; αὐτοῦ; και; νά; δώσῃ; εις; αὐτόν; τήν; προτέραν; συνείδησιν;

Ιατρός. Βεβαίως; δεν; δύναται; τις; σωφρονῶν; νά; εἰπῇ; ὅτι; δεν; δύναται; ἄλλα; τὸ; ζήτημα; είνε; και; εάν; θέλῃ.

Χριστιανός. Ἀλλά; και; τὸ; ζήτημα; τοῦτο; λίστα; εὐθύς; ἀφοῦ; παραδεχθῆμεθα; ὅτι; έχει; τοιαύτην; διάθεσιν; πρός; τὸν; ἀνθρώπον,; ὅταν; ο άνθρωπος; ἔχει; πρός; τοῦς; υἱοῦς; αὐτοῦ,; και; ὅταν; ἔχεις; και; σὺ,; Ιατρέ; μου,; πρός; τὸ; τέκνον; σου. Καθῶς; σὺ; μοι; ἔλεγες; ὅτι; διά; τής; Ιατρικῆς; ἔσω-

σας; τήν; ζωὴν; του; παιδῆς; σου,; και; εν; ἠδύνασο; μετά; πάσης; χαρῆς; θά; ανίστας; αὐτό,; εάν; τυγῶν; ἀπέθνησκει; τοιουτοτρόπως; ο Θεός; δυνάμενος; πῶς; είνε; δυνατόν; νά; μη; αναστήσῃ; τὸν; ἀνθρώπον; Ἐάν; ἡμεῖς; πονηροί; ὄντες; οἰδαμεν; ὅτι; ματα; ἀγαθὰ; διδόναι; τοῖς; τέκνοις; ἡμῶν,; πῶς; μάλλον; ο Πατήρ; ἡμῶν; ο Οὐράνιος; ὡς; καλῶς; λέγεται; και; εν; τῷ; Εὐαγγελίῳ. Λοιπόν,; Ιατρέ; μου,; τὸ; κατ' ἐμὲ,; ὅπως; με; βλέπεις; και; σὲ; βλέπω,; οὕτω; μετά; πάσης; βεβαιότητος; προσδοκῶ; ανάστασιν; νεκρῶν; και; ζωὴν; του; μέλλοντος; αἰώνος,; κατὰ; τὸ; σύμβολον; τής; πίστεως; τών; πατέρων; ἡμῶν. Ὅσοι; ἰδοῦ; ὅτι; εν; τῇ; λαγῆνῳ; του; κεραμέως; τῆ; αναπλασθεῖση; έχεις; τήν; ἀπόδειξιν; τής; μελλούσης; ζωῆς; και; μη; γάλα; λοιπὸν; περιφρονῶν; τὸ; φῶς; τής; ἡμέρας; λάμπων; πρός; τὸν; ὀμίματον; σου.

Ιατρός. Χριστιανέ,; πλησιάζεις; νά; με; πείσης; νά; εἶπω; ὅτι; είπον; ο βασιλεὺς; Ἀγρίππας; πρός; τὸν; Παῦλον,; ὅτι; ἀπελογεῖτο; ἐνώπιον; αὐτοῦ. Χριστιανέ,; «εν; ὀλίγῳ; με; πείθει; Χριστιανὸν; γενέσθαι». Εἶπε; ὅπως; θά; πίνω; διά; τής; λαγῆνου; σου; ταύτης; δροσερόν; τὸ; ὕδωρ,; οὕτω; δι' αὐτῆς; νά; πίνω; και; τὸ; ἄγιον; πῶμα; τής; ἐλπίδος,; και; νά; λέγω; και; ἐγὼ; μετά; σου; ἀδιστάκτως; Προδοκῶ; ανάστασιν; νεκρῶν; και; ζωὴν; του; μέλλοντος; αἰώνος.

Ταῦτα; ἀκούσας; ο Χριστιανός; είπε. Και; τίς; προσδοκία; γλυκύτερα; Ἡ; ἐλπίς; αὐτῆ; γλυκαίνει; τās; πικρίας; του; βίου; ἡμῶν,; ὡς; τὸ; ἔξλον; του; Μωυσεῶς; ἐγγύαυσε; τὰ; ὄσατα; τής; Μερρᾶς. Ὡς; φίλε; μου; Ιατρέ,; καταπάτησον; ὑπὸ; τοῦς; πόδας; σου; τὸν; ἀπέλιπδα; και; κτηνώδη; υλισμόν; και; ψάλλε; μετ' ἐμοῦ; τὸ; γλυκὺ; τοῦτο; ἄσμα; τής; μελλούσης; ζωῆς;

Ὑπάρχει; μέλλουσα; ζωὴ; ἐκεῖ; ο πόνος; θνήσκει,; ἐκεῖ; τὸ; τέκνον; τὸ; θανόν; ή; μήτηρ; ανευρίσκει,; ἐκεῖ; τῶν; συμφορῶν; πασῶν; κοπάει; ή; ὀδύνη,; ἐκεῖ; ή; ὄρα; του; Θεοῦ; τὸ; ἔγμα; καθηδόνει,; ἐκεῖ; μεθεῖ; ή; ψυχὴ; εις; ἔκστασιν; ἀσμάτων,; ἐκεῖ; τρογῆ; ή; ἀρετῆ; τοῦς; βότρυς; τών; κμαμάτων,; ἐκεῖ; φῶς; φαίνει; ἄδυτον; ἐαρινῆς; ἡμέρας,; και; ή; χαρὰ; και; ή; ζωὴ; εἰς; δεν; έχει; πέρας.

«Πίσσον; τερπνόν; ἡγῆ; τὸ; ἄσμα; σου; τοῦτο,; ὦ; Χριστιανέ,; εις; τὸ; οὔ; μου,; είπεν; ο Ιατρός. Μεθ' ὅσης; ἠδονῆς; τὸ; βρέφος; θηλάζει; πινών; τὸ; γάλα; εκ; τών; μητρικῶν; μαστῶν; και; ή; διψῶσα; ἔλαφος; πίνει; εκ; τής; πηγῆς,; και; τὰ; ἄνη; ροφῶσι; τήν; δρόσον; τής; αὐγῆς,; μετά; τοσαύτης; και; ή; ψυχῆ; μου; χαρμονῆς; ἐκπίνει; τὸ; ἄσματό; σου; τὸ; θεῶν; ποτόν. Ἀλλά; ψάλλε,; ψάλλε. Ἐπιθυμῶ; νά; συμπάλλω; μετὰ; σου. Οὕτως; είπεν; ο Ιατρός; και; ἤρξατο; ψάλλων; μετά; του; Χριστιανοῦ; κατ' ἐπανάλψιν; μετά; πολλῆς; περιπαθείας; τὸ; ἄσμα; τής; μελλούσης; ζωῆς.

17. Φεβρουαρίου 1888. Κ. Α. ΔΙΑΛΕΙΣΜΑΣ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΗΡΟΣ Β'.

Ἐπαναρχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν ζητήματος ζωτικωτάτου, οὐτινος ἡ ἐπιείγουσα λύσις μεγάλην ὑπόσχεται καθ' ἡμᾶς ὠφέλειαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ἡ «Ἀνάπλασις» ἀναλαβοῦσα νὰ ἀναστῆλῃ, ἀγωνιζομένη ὑπὸ τὴν δολιχόσκιον σημαίαν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς, τὸν ἀπειλοῦντα νὰ κατακλύσῃ ἡμᾶς χεῖμαρρον τοῦ ὕλισμοῦ, καὶ νὰ συντελέσῃ οὕτω τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀναμόρφωσιν τῆς κοινωνίας ἡμῶν, ἥτις φέρεται μοιραίως εἰς τὴν ἑαυτῆς ἀποσύνθεσιν, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ στορέσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, ἐνθα φρονεῖ ὅτι κείται ἡ ῥίζα τοῦ κακοῦ. Ἐν προηγουμένῳ ἔρω ἡρευνήθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐκτενῶς τὰ αἰτία τῆς χαλαρώσεως παντός ἠθικοῦ δεσμοῦ καὶ τῆς ἐντελοῦς καταπτώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθηματός παρ' ἡμῖν, οὕτω δ' ἐχαράχθησαν αἱ πρώται γραμμαὶ τῆς πορείας, ἣν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου प्रतिτίθεται νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ «Ἀνάπλασις». Ἡ μαστιζοῦσα τὴν κοινωνίαν ἡμῶν θρησκευτικὴ καχεξία ἀπεδόθη ἰδίως εἰς τὴν ὄλιαν ἀκατάλληλον διάπλασιν καὶ μόρφωσιν, ἥς τυγχάνει τὸ άτομον ἐν τῇ οἰκογενεῖα, ἐν ἣ τῇ ἀληθείᾳ ἐνωτιζέται ἐκ τῶν μᾶλλον ἀντιθρησκευτικῶν καὶ δὲς εἰπεῖν εἰδωλολατρικῶν δοξασίων. Εἰς τὴν ἐν τοῖς σχολείοις τσοῦτον ἀτελεῶς, ἂν οὐχὶ ἐπιβλαβῶς, γινομένην διδασκαλίαν εἰς τὰς κατὰ γλιᾶδας κυκλοφοροῦσας παρὰ τῇ καθ' ἰθὺς θρησκευτικῆς (;) σχολείας, αἰτινες γέμουσαι ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἀσεβῶν δοξασίων, τοῦ μὲν πολλοῦ καθιστῶσι προληπτικῶς καὶ δεισιδαίμονας ἐφοδιάζουσαι αὐτοῦ; διὰ τῶν δυναμωτέρων καὶ μᾶλλον τερατωδῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, τοῦ δ' ὀπωσθήποτε ἀνεπιτυγμένου καθιστῶσιν ἀσεβεῖς, καθ' ὅσον οὗτοι θεωροῦντες αὐτόχρονα παραλογισμὸν νὰ δώσωσι πίστιν εἰς τοῦ; ἐν ταύταις φρονοῦντο; μύθους ἀπορρίπτουσι ταύτας καὶ μετ' αὐτῶν — λησμονοῦντες ἐννοεῖται τὸν κανόνα, «*utile per inutile non vitiatur*» — ἐξαρνοῦνται καὶ τὰς ὕγιαι; τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρχὰς καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπαγωγῶν συγγραμμάτων τοῦ Buchner καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ὕλισμοῦ ἐξάρχων. Τέλος ἡ αἰτία τῆς ἠθικῆς ἀρρωστίας, ἥτις νέμεται τὴν κοινωνίαν ἡμῶν ἀπεδόθη κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς τὴν κατάστασιν ἐν ἣ διατελεῖ παρ' ἡμῖν ὁ κληρὸς. Διότι τίς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ μετὰ σοβαρότητος ὅτι ὁ κληρὸς μας δεικνύεται ἀντάξιος τοῦ ὕψους αὐτοῦ προορισμοῦ, ὅτι ἐκπληροῖ τέλος τὸ μέγα καὶ σοβαρὸν αὐτοῦ καθήκον; ἢ τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἕνευ μειδιήματος ὅτι ἡ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ μόρφωσις ἱκανοῦ καὶ πεφωτισμένου κληροῦ θέλει παράσχει εἰς τὸ

ἔθνος ἡμῶν μίαν μεγάλην ἀναπλαστικὴν δύναμιν; Ἡ «Ἀνάπλασις» ὑποσχεθεῖσα νὰ ἀφιερῶσιν πᾶσαν αὐτῆς τὴν δρᾶσιν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, θέλει ἐπιδιώξει παντὶ σθένει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ κληροῦ, ἅτε τοῦτον θεωροῦσα ὡς τὸν φυσικὸν τοῦ λαοῦ διδάσκαλον. Δι' ὃ ἐν προηγουμένῳ τοῦ περιοδικοῦ φύλλῳ ἐδιέξαμεν ἀπλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἵνα παράσχωμεν ἀφορμὴν εἰς εὐρείαν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν σκοποῦντες καὶ νὰ προκαλέσωμεν ἐν ἀνάγκῃ τὴν ἐν τοῖς καθέκαστα γνάμην τῶν παρ' ἡμῖν θεολογούτων καὶ τῶν λογίων κληρικῶν, ἵνα ἐπὶ τέλους δοθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ λύσις, ἥς ἡ μέχρι τοῦδε ἀναβολὴ κατεδίκασε τὴν θρησκείαν ἡμῶν εἰς διαρκῆ μαρασμόν καὶ ἐξεμυδένισε τὴν θρησκευτικὴν τοῦ λαοῦ ἰδέαν. Εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς συζήτησεως, καθήθε μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ ἔγκριτος συνάδελφος «Ἀνατολή», ἀλλ' ἡ πανοπλία ἣν φέρει εἶνε πολλὸ διάφορος ἐκεῖνης, ἣν ἤρχετο νὰ ἴδῃ ἡ «Ἀνάπλασις». Ποιομένη μακρὰν ἀνάλυσιν τοῦ ἡμετέρου ἄρθρου, ἐνόμισεν εὐκαιρὸν νὰ ἐκπέμψῃ ἀρὰς καὶ ἀναθέματα κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κληροῦ καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ἡ μόνη ὁδὸς ἥτις θέλει φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν σωτηρίαν εἶναι ἡ ἀγούσα πρὸς τὸ Βατικανόν! Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προβαίνει εἰς συλλογισμοῦ; καὶ συνάγει συμπέρασμα, ἕτινα δὲν χρήζουσι μὲν ἀνασκευῆς, ἅτε μὴ ὄντα προωριμμένα νὰ πείσωσιν τινα, δὲν πρέπει ὅμως νὰ μείνωσι καὶ ἐντελοῦς ἀπαρτηθέντες, ἅτε δεικνύντα τίνι τρόπῳ προσπαθοῦσιν οἱ περὶ τὴν «Ἀνατολήν» νὰ διαδώσωσι τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν καὶ νὰ προσελκύσωσι τὰ κατ' αὐτοῦ; ἀπολωλότα πρόβατα εἰς τοῦ; κόλπους τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας. Ἴδου δὲ πῶς σκεπτομένη ἡ ῥηθεῖσα συνάδελφος κατέρχεται εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο. Ὁ κληρὸς λέγει τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἀπὸλυτέπασαν συναισθήσιν τῶν ὕψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων, δὲν δεικνύεται ἀντάξιος τοῦ προορισμοῦ του, τυγχάνων δὲ ἀμοιρὸς τῆς ἀναγκαίας παιδεύσεως, δὲν δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ δεόντως τὸ καθήκον αὐτοῦ, ἄρα . . . δεῦτε μετανοήσωμεν καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς τοῦ; κόλπους τῆς μητρὸς μας καθολικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἔχει κληρὸν διακρινόμενον «ἐπὶ παιδείᾳ, αὐτακαρνήσει, αὐτοθυσίᾳ καὶ λοιπαῖς ἀρεταῖς, δι' ὃς ἀποσπᾶ τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξίν ὁλοκληροῦ τοῦ κόσμου». Καὶ διὰ τὸ τοῦτο; Διότι, λέγει, ἡ αἰτία τῆς καταστάσεως ἐν ἣ διατελεῖ ὁ ἑλληνικὸς κληρὸς δὲν εἶνε ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπαρκοῦς αὐτοῦ μισθοδοτήσεως, οὔτε ἡ πλημμυρῆς ἡ ἀτελής αὐτοῦ μόρφωσις, ἀλλ' ἡ αἰτία αὕτη ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ εἰς σφαιρῶν ὕψηλοτέρων, πολλὸ ὕψηλοτέρων, εἰς τὸν χωρισμὸν τούτεστι τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας

ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς Καθολικῆς! Κατὰ ταῦτα οὔτε ἐπαρκῆς μισθοδοσία, οὔτε χριστιανικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνατροφή, οὔτε ἱερατικαὶ σχολαί, οὔτε ἄλλη τις ἀνθρωπίνη ἐνέργεια οὐδὲ ποτε δύναται νὰ ἀνορθώσῃ τὸν ἑλληνικὸν κληρὸν καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἄξιον ὅπως σώσῃ τὴν κατὰ κληρῶν βαίνουσαν κοινωνίαν, ἐν ὅσῳ ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία δὲν σπεύδει εἰς τοῦ; κόλπους τῆς Λατινικῆς! Ὁ πρὸς δικαιολογήσιν τῆς δόξης ταύτης φερόμενος λόγος ἄπτεται τοῦ θεολογικοῦ μέρους τοῦ ζητήματος, οὐχ ἦττον ἀνεξαρτήτως τούτου φρονούμεν ὅτι ἡ παράδοξος αὕτη γνώμη καταρρεῖ διὰ τῆς ἐξῆς ἀπλῆς καὶ πρακτικῆς παρατηρήσεως. Διὰ τὸ ὅτι κληρὸς τῆς ἐκκλησίας τῶν διαμαρτυρομένων τῆς ἐτέρας ταύτης παραβάτιδος τῶν ὁρίων ἐντολῶν διακρινόμενος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ, δεικνύεται ἀντάξιος τῆς ἱερατικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, ἐν ἣ καὶ οὗτος ἔπαυσε δεχόμενος τὴν πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων του ὀρθοῦν ἐκ τοῦ Βατικανοῦ. Διὰ τὸ μὲν ἀτιμώρητον τὸ ἀπειθὲς καὶ ἀνυπότακτον τοῦτο τέκνον, μόνον δὲ ἡ Ἑλλην. ἐκκλησία τιμωρεῖται διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ; ἀποστασίαν τῆς, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε θὰ δυνήθῃ νὰ ἀποκτήσῃ κληρὸν ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ του; Δὲν εἶνε, λέγετε, ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπαρκοῦς μισθοδοσίας ἡ αἰτία τῆς ἀναξιοπροπέειας καὶ τῆς οὐκάρῃς καταστάσεως τοῦ κληροῦ μας; Ἀλλὰ τίς ὑπεστήριξε τοῦτο; Τίς εἶπεν ὅτι μόνον διὰ τοῦ μέσου τούτου δύναται νὰ ἀνορθώθῃ ὁ κληρὸς; Ἡ ἔκφρασις ἡμῶν συνηγοροῦντων ὑπὲρ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ κληροῦ καὶ τῆς χρεωστησεως αὐτοῦ ἀπὸ τῶν οἰκογενειακῶν του βαρῶν δὲν ἐνομιζόμεν ὅτι ἠδύνατο νὰ παρερμηνευθῇ μέχρι τοιοῦτου βυθισμοῦ. Ἀναμφιβόλον ὅτι τὸν ἱκανὸν καὶ πεφωτισμένον κληρὸν καταρτιζοῦσιν αἱ ἱερατικαὶ σχολαί καὶ ἡ ἐν αὐταῖς ἐνδεδεχθῆ; χριστιανικὴ καὶ ἠθικὴ αὐτῶν ἀνατροφή. Ἀλλὰ πῶς θέλει συντηρηθῆ, πῶς θέλει συγκρατήσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν του ὁ ἀνεπιτυγμένος οὗτος κληρὸς, ὅταν ἡ πολιτεία δὲν ἐξασφαλίσῃ αὐτῷ τὰ μέσα τοῦ ἀνθρώπου; ζῆν; Πῶς δύναται νὰ διδάξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὁ ἱερεὺς τῶν χωρίων ἢ ὁ ἱεροκήρυξ τῶν πόλεων ἀπέδιδος καὶ ἀχίτων, περισπόμενος ὑπὸ μυρίαν βιωτικῶν ἀναγκῶν καὶ τὸ φροσφώτερον μὲ κενὸν τὸν στόμαχον; Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου καταλείπει τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ἄστρον ἵνα καλλιεργήσῃ τὸν ἀγρόν του. Ναί; ἀλλὰ πῶς δύναμεθα, ἐὰν σφρονοῦμεν, νὰ τὸν αἰτιώμεθα ἐπὶ τούτῳ καὶ νὰ ἀπαιτήσωμεν παρ' αὐτοῦ νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὰ εὐαίρημα μονόλεπτα καὶ δίλεπτα κερμάτια, ἕτινα συλλέγει ὡς εὐγενῆς ἐπαίτης ἐκ τῶν διαφόρων ἱεροτελεστιῶν, καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν οἰκογενειάν του νὰ ἀποθάνῃ τὸν ἐκ τῆς πείνης; Τί πταίει ὁ ἀγγάμματος ἱερεὺς σπερμολογῶν τὰ ἀπόρρητα τῆς ἱεροσύνης του, ἀφ' οὗ δὲν ἐγροεῖ τί πράττει; Ὁρνοῦμεν καὶ πρέπει νὰ θρη-

νοῦμεν τὴν ἐλευθὴν κατάστασιν τοῦ κληροῦ μας; ἀλλ' ἵνα ὡμεν δίκαιοι πρέπει νὰ ἐπιρρίπτωμεν τὴν εὐθύνην τῆς καταστάσεως ταύτης κατ' ἐξέλιγον οἷτινες περιήγαγον εἰς αὐτὴν τὸν κληρὸν. Πᾶσαι αἱ κατὰ καιροῦ; Κυβερνήσεις ἐδείχθησαν ἄστοργοι μητρικαί πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν. Τίς ποτε ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐσκέφθη ὅτι δὲν εἶνε ἀνάξιον νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν μέριμναν αὐτοῦ τὸ ζήτημα τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ κληροῦ; τίς ἐσκέφθη ποτε ὅτι οἱ τρέφοιμοι τῆς Ριζαρείου Σχολῆς πρέπει πάντες νὰ ὑπερετώσιν εἰς τοῦ κληροῦ τὰς τάξεις; Τίς ἐκ τῶν κατὰ καιροῦ; βουλευτῶν, οἵτινες διὰ πομπῶν προγραμμάτων καὶ φροῦδων ὑποσχέσεων κωλύθησαν νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὸ βουλευτήριον, τίς ὑπεστήριξε σπουδαίως τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ταταλανομένης ταύτης τάξεως, δι' ἣς καὶ μόνη; διετηρήθη ἀλώβητος ἡ ἰδία ἡμῶν ἐθνικότης κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας μακαρινοῦ δουλείας καὶ ἐπατάχθη ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας; Ἡ αἰτία λοιπὸν τῆς καταπτώσεως ἐν ἣ διατελεῖ ὁ ἐν Ἑλλάδι κληρὸς τυγχάνει ζητήτεια ἐν τῇ ἀσυγγνώστῳ καὶ ἐγκληματικῇ ἀκαδεῖα τῶν κατὰ καιροῦ; Κυβερνήσεων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παγετώδη ἀδιανομίαν τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Μὴ λοιπὸν, μὴ στρέφετε τὰ βέλη σας κατὰ τοῦ ἀτυχῶς κληροῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας. Πάντες ἀνεξαιρέτως εὐθνοῦμεθα διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην, ἡ λοιπὴ δὲ μοῖρα μέρους τῆς εὐθύνης ἀνήκει ἀναμφιβόλως εἰς τὰς ἐκείστοτε Κυβερνήσεις, εἰς ὃς διεπιστεύσατο τὰς τύχας αὐτοῦ τὸ ταλαίπωρον τοῦτο ἔθνος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΦΩΝΑΙ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ Μ. Γαλανοῦ.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγουμένον φύλλον). Τέταρτος προσέκυψε τότε, νέος αὐτός, τριάκοντα μόλις ἐτῶν, μορφῆς συμπαθοῦς, μελαγχολικῆς καὶ γλυκείας. Ἐπροχώρησεν, ἔπου ὄμιλος νέων μεταξὺ τῶν ζώντων ἴστατο καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτοῦ; τοιαῦτα. «Νεανίαι ζῶντες! φρονοῦσὶ τινες, ὅτι δὲν ἀρμόζουσιν εἰς χεῖλη νέων σοβαροὶ λόγοι. Πλάγη καὶ αὕτη, ὡς τόσαι ἄλλαι. Ἡ σύνεσις ἔχει λόγους νὰ εἴπῃ εἰς ὄλιαν τὰς ἡλικίας, καὶ αὐταί, ἀν σφρονοῦσιν, ὀφείλουσι πᾶσαι ν' ἀκούωσιν αὐτοῦ. Σὰς βλέπω μὲ τὸ εὐθυτενέ; σας ἀνάστημα, μὲ τὸ λάμπρον βλέμμα σας μὲ τὸ ἀνθού μινδιμά σας, μὲ τὸ ὑψίφρον αὐτὸ μέτωπον, καὶ ἡ ἄλλοτε νεότης μου ἀναπαρίσταται πρὸ ἐμοῦ, ἄλλως τε, παιδίον μόνον καὶ νέος ὑπῆρξα; ἡ κεφαλή μου κατέπεσεν, ἐνῷ αἱ αὐραὶ τοῦ ἔαρος τοῦ βίου ἔπνεον, ἔτι περὶ αὐτήν.

άνδρων χαμερπών, τὰ μειδιάματα αὐτῶν ἐφαινοντό μοι θελκτικώτερα τῶν τοῦ συζύγου μου, ὅπως δ' ἀποδείξω, ὅτι ἔζων ἐλευθέρως καὶ κατ' ἀρέσκειαν, ποσάκις δὲν ἀφήκα αὐτόν, προσφέρουσα εἰς ἄλλον τὸν βραχίονά μου καὶ χαριεντιζομένη μετ' αὐτοῦ κατὰ μόνας! Οἰκογενειακοῦ βίου οὐδαμῶς ἐγεύθη. Οἰκεῖον καὶ ἐμπιστευτικὸν παρὰ τὴν οἰκιακὴν ἐπέτιον μειδιάματά μου δὲν ἐφαίδρυνέ ποτε τὸν ἀτυχῆ ἄνδρα μου, τὰ δὲ τέκνα μου, εἰς χεῖρας πάντοτε θεραπευμένων, δὲν ἐδοκίμασαν τὴν γλυκύτητα τοῦ μητρικοῦ γάλακτος, οὐδ' ἔθλιψα αὐτά ποτε μετὰ στοργῆς ἐν τοῖς μητρικοῖς μου κόλποις! ὅταν ἐνέβλεπα εἰς τὰς μὴ εὐπορούσας γυναῖκες, τὸ ἔκαμνα μόνον, ὅπως καταφρονῆσω αὐτάς καὶ θεραπεύσω πλεόστορον τὴν ἀλαζονείαν μου. Καρποὶ τοῦ γάμου μου ὑπῆρξαν δύο υἱοὶ καὶ θυγατέρες δύο· περὶ ἀνατροφῆς αὐτῶν οὐδέποτε ἐμερίμνησα. Δὲν ἔπραξα ἄλλο τι ἢ νὰ καλλιεργήσω παρ' αὐτάς τὴν πρὸς τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὸ ἀρέσκειν τάσιν, ἔνευ τῶν ὁποίων κατ' ἐμὲ μία γυνὴ δὲν ἠδύνατο ν' ἀγῆται εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ ἐλευθερὴν κοινωνίαν. Τεσσαρακοντοῦτις, δὲν εἶχα λησμονήσῃ τὰς ἔξεις μου. Κατηράμην μόνον τὸν νόμον τῆς παρακμῆς, ὅστις μὲ παρηγάγωνισεν ἐν μέσῳ νέων καλλονῶν, πρὸ τῆς λάμπους τῶν ὁποίων ἡ ἰδική μου ἐσθένητο ὡχρῶσα. Ἐν ἐπιπεδίῳ τινί, ἡ πρωτότοκός μου θυγάτηρ, θαυμασία εἰς κάλλος ἦτο τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ μὲν καὶ τῆς λατρίας τῶν ἀνδρῶν, τοῦ φθίνου δὲ ὄλων τῶν γυναικῶν. Λέγω ὄλων, ἐπειδὴ οὐδ' ἐγὼ αὐτῆ, φεῦ! παρὰ πάντα τὸν καλλωπισμὸν μου ἔμεινα ἀμέτοχος τοῦ κλισήματος· τοῦτου ἠσθάνθη τὰς ὀδύνας ζήλειας χαμερπῶς. Καὶ κατηράσθη τὴν ὥραν, καθ' ἣν τὴν συνελάμβανον καὶ τὴν ἐγένων, ἀφ' οὗ ἐπέπρωτο νὰ τὴν ἴδω, ἐπισκιάζουσάν με ἐν ἀνθηρᾷ νεότητι, ὅτε περὶ ἐμὲ ἔπνευ τοῦ φθινοπώρου ὁ ἀνεμος, τὸ δὲ γῆ·α· μὲ ἠπάλλει διὰ τῶν φυτίδων αὐτοῦ.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἠσθέησα δύο μῆνας ἐκείμην ἐπὶ τῆς κλίνης· μίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ θανάτου μου ἐνόησα, ὅτι ἦμην καλλίτερα καὶ ἐξήτεσσα νὰ μοι δώσωσι κάτοπτρον, ὅτε ἐνέβλεψα εἰς αὐτό, ἔρρηξα κραυγὴν ἄλγους καὶ τὸ ἀπέρριψα. Σωματικαὶ καὶ ἠθικαὶ ὀδύνας μ' ἐγήρασαν καὶ μὲ παρεμόρφωσαν ὁ ἥλιος τῆς ἐπιούσης, δῶν, ἐφώτισα τὸν τάφον μου.

Ἄλλ' αἱ ὀδύνας ἐκεῖναι οὐδὲν ἦσαν, παραβαλλόμεναι πρὸς ἕσας ἐδοκίμασα καὶ δοκιμάζω μετὰ θάνατον. Εἶθε σεῖς ὥστε νὰ μὴ δοκιμάσῃτε αὐτάς, ἀκολουθοῦσαι τὴν ὁδόν, ἣν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὁ Θεὸς διέγραψεν εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ γυνὴ, ἄνθρωπος καὶ αὐτὴ, προωρισμένη διὰ τὴν αἰωνιότητα, ἔχει κατὰ τοῦτο τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν ἄνδρα προορισμὸν, τὴν ἠθικὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοίωσιν. Ἡ ἠθικότης ἐπομένως εἶνε τὸ κάλλιστον τῶν κοσμημάτων αὐτῆς· ὡς ἐνού-

μένη δὲ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς διὰ τοῦ γάμου καὶ μετ' αὐτῷ γεννῶσα τέκνα, προορισμὸν ἔχει ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ παρέχῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς διὰ τῆς ἀγάπης, τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς φρονήσεως καὶ τῆς γλυκείας αὐτῆς πραότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀνατρέφῃ προσηλόντως τὰ τέκνα τῆς, ἐμφυτεύουσα εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν καρδίας τὰ συναίσθηματα ἐκείνα, τὰ ὁποῖα διαμορφοῦσι τὸν ἄνθρωπον εἰς ἠθικὸν πρόσωπον καὶ ἀγαθοῦν αὐτὸν εἰς τὴν πληρωσὴν τοῦ βίου προορισμοῦ του. Ἐὰ πλοῦτη λοιπὸν καὶ τὸ κάλλος καλὰ μὲν καὶ ταῦτα. Ἄλλ' ὁπότε μοιραὶ αἱ ἐγκαυχώμεναι εἰς αὐτὰ καὶ μόνα! Γυνὴ, ἄπορος καὶ δυσειδής, εἶνε μυριάκις καλλιτέτρα τῆς ματαίας γυναικός, ἥτις ἀλαζονεύεται ἐπὶ μόνῳ τῷ πλούτῳ καὶ τῷ κάλλει αὐτῆς. Ἡ ψυχὴ αὐτῆς εἶνε ἀπεχθής καὶ μέλαινα, ἐνθ' ἡ ψυχὴ τῆς ἐναρέτου ὁ ἀκτινοβολῆσεν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, τὴ δὲ κάλλος αὐτῆς ἔσται προσόμιον τῷ τοῦ Θεοῦ.

Ὅσαι ἐξ ὑμῶν ἔχετε κάλλος, ἔχετε αὐτὸ πρὸς χαρὰν τῶν γονέων σας, πρὸς χαρὰν τῶν συζύγων σας· μὴ ἐπαίρεσθε ὅμως εἰς αὐτὸ καὶ μὴ καταφρονεῖτε ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ἡ φύσις ἐπέφρασεν αὐτοῦ. Ἐγὼ, τὴν ὁποῖαν βλέπετε, διέλαμψα ἄλλοτε τόσον διὰ τῆς καλλονῆς μου· πλὴν χθὲς, συνήντησα γυναῖκα, ἣν πολλὰκις εἶχα σκόψῃ δι' ἀσχημίαν· καί, φεῦ! δὲν ἠδυνήθη ἐκ τοῦ αἰσχύος νὰ ὑπομείνω τὴν θέαν αὐτῆς, ἀκτινοβολούσης ἐξ ἀρετῆς.

Καὶ ὅσαι ἔχετε πλοῦτον, εὐχαριστεῖτε τῷ Θεῷ, ὅστις παρέσχεν ὑμῖν εὐκόλα τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως, καὶ ἀναδεικνύεσθε δι' ἀγαθοπραγῶν ἀντάξιοι αὐτοῦ· πλὴν φεύγετε τὰς ματαίας δαπάνας, τοὺς ἐπιδεικτικὸς καλλωπισμοὺς, τὰς διασκαδάσεις, ἐν αἷς ἐκπομπεύεται τὸ σῶμα καὶ ἐκπορεύεται ἡ ψυχὴ. Συλλογίσθητε, ὅτι μὲ ὅσα αἱ πλούσιαι διασκορπίζουσι μωρῶς, δύναται ἑκατοντάδες χηρῶν, ὄρφανῶν, νὰ διατραφῶσι καὶ ν' ἀποφύγῃσι τὰ ἐκ τῆς πείνης, τῆς γυμνότητος, τῆς ἐνδείας τόσα κακὰ ὡς πλοῦτος, οἱ καλλωπισμοί, αἱ διασκαδάσεις, οἱ χοροὶ, παρέρχονται, ὡς νέφη, καὶ ἀφανίζονται, ὡς ὄνειρα. Τὸ μόνον ἀπομένει· πικρὰ, ἀλλ' ἀνωφελὲς μεταμέλεια. Ἴδετε ἐμὲ! ποῦ αἱ πολυτελεῖς μου ἐσθῆτες· οὐδὲν μὲ διακρίνει τῆς ἄλλοτε πτωχῆς ἐπιζήτιδος· ποῦ ἡ ἐκ τῶν διασκαδάσεων μέθη καὶ χαρὰ; Χαρὰ! ἀλλ' ἔγω αἰῶνας νὰ τὴν αἰσθανθῶ, καὶ τὰ χεῖρά μου ἀπὸ αἰώνιον ἀπέμεινον τὸ μειδιάμα. Προχθὲς συνήντησα γυναικεῖαν τινὰ ψυχρὴν. Ἐλαμπεν ἐξ εὐδαιμονίας· ἀφήκα κραυγὴν ἄλγους καὶ ἔγινα ἄφαντος. Εἶχα γνωρίσει γείτονα μου χήραν, τῆς ὁποίας ἡ πενιχρὰ καλύβη ἐβυβίζετο ἐν τῷ σκότει, ὅτε τὸ μέγαρόν μου ἐξήστραπτεν ἐκ φώτων καὶ πυροτεχνημάτων.

Ἀγαπάτε καὶ τοὺς ἄνδρας ὑμῶν, ἐστὲ ἐν μετ' αὐτῶν· τὸ ἔραβν δὲν ἀπαγορεύεται εἰς τὴν

ἔγγαμον· ἀλλ' εἶνε ζήτημα, ὅτι ὁ ἔραος αὐτὸς πρέπει νὰ περιλάσσεται ἅπας περὶ ἐκείνον ὃν ἡ ἠρωσκεία καὶ ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὴν σύντροφον ἀχώριστον; ἀγαπάτε καὶ τοὺς ἄλλους ἄνδρας ἀλλ' ὡς χριστιανοὶ ἄνθρωποι, οἷσι, ἄνθρωπος αὐτοῦ· τὸ πῦρ ὅμως τοῦ ἔρωτός σας ἔνα καὶ μόνον ἄς θερμαίνῃ τὸν σύζυγόν σας· Ὅα ἀγαπάτε, ὁα ἀγαπάσθε, εὐδαιμόνως, ἄνευ τύψεων συνειδήτος, ἄνευ ἐλέγχων, φανερά, ἐν τῷ φωσί, ἄνευ αἰσχύος καὶ καταφρονήσεως, ἡ εὐδαιμονία ὑμῶν θὰ εἶνε θελκτικὴ ὁμοῦ καὶ ἱερὰ, ἡ δὲ χεῖρ τοῦ Θεοῦ ὁα προάγῃ αὐτὴν ἐν εὐλογίαις. (Εἰς τοὺς ἀθεμίτους ἔρωτας βδελύσσεται ὅπως καὶ τὸ τέλος αὐτῶν αἰσχος καὶ ἀπώλεια). Ὁ ἔραος τῶν μοιχαλίδων εἶνε ἔραος ἀμαρτωλός· ἀπλοῦν ἔρωτικὸν βλέμμα, τὸ ὁποῖον μία γυνὴ ἀκοντίζει πρὸς ἕξνον ἄνδρα, εἶνε ὡς κλοπὴ ἀσύγνωστος, ἣν διαπράττει κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· αἱ ἐκ ταιούτου ἔρωτος συγκινήσεις εἶνε κτηνώδεις καὶ ποταπαὶ, κυφοροῦμεναι ἐν τῷ σκότει ἀπολήγουσιν εἰς τὸ αἰσχος καὶ τὴν καταφρονήσιν, φεβρὰ δὲ τιμωρία καὶ ἀτιμωσίς ἀναμένει τὰς ἀπίστους γυναῖκας, αἵτινες κατεσπίλωσαν τὴν ἱερὰν τοῦ γάμου ἀγνότητα· οὐαὶ εἰς τὰς φιλαρέσκους καὶ μοιχαλίδας γυναῖκας ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ!

Ἀγαπάτε καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν· ἀγαπάτε αὐτά, μετὰ στοργῆς, μετ' ἀφοσιώσεως, μετὰ φρονήσεως. Μανθάνετε αὐτὰ νὰ ἦνε καθάρια, φιλόκαλα, εὐγενῆ τοὺς τρόπους. Ἄλλὰ μὴ διαφθείρετε τὴν ψυχὴν αὐτῶν, μὴ ἐκφαυλίσετε τὰ ἦθη των, μὴ καλλιεργεῖτε ἐν αὐτοῖς τὴν πρὸς τὸν καλλωπισμὸν, τὴν πολυτέλειαν, τὴν σπατάλην, τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὴν ἀναισθητικότητα τῶν. Μὴ λησμονεῖτε ποτέ, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκεν ὑμῖν τέκνα, ὅπως καταστήσητε αὐτὰ τέκνα ἰδικὰ του διὰ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως καὶ χρηστῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι δι' αὐτῶν ἐξυπηρετεῖτε καὶ τὸ ἴδιον συμφέρον καὶ τὴν ἰδικὴν σας εὐδαιμονίαν. Τέκνα, καλῶς ἀνατετραμμένα φέροντα ἐν ἑαυτοῖς ἰσχυρὰν τοῦ καθήκοντος τὴν συναίσθησιν θέλουσιν ἀποδώσει τιμὴν καὶ σέβας εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν, καὶ θέλουσι κλίνει εὐλαβῶς γόνυ, ὅπως δεχθῶσι τὰς εὐλογίας αὐτῶν. Τέκνα τούναντιον, ὧν ἡ καρδιά πληροῦται ἐγωϊσμοῦ καὶ ἰδιοτελείας καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν ὁα ἐπιδείξουσιν ἀγνωμοσύνην, τὰ δὲ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ὁα χύσωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου των, ἐὰν τὰ χύσωσι, θὰ εἶνε δάκρυα ψεύδους καὶ ὑποκρισίας. Ὡ! ποῖα εὐδαιμονία, Θεέ μου! μήτηρ εὐσεβῆς καὶ φιλόστοργος νὰ κἀθηται παρὰ τὴν οἰκογενειακὴν τράπεζαν, περικυκλωμένη ὑπὸ τέκνων, τὰς καρδίας τῶν ὁποίων ἐφώτισε διὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς χρηστότητος! Δυστυχῆς ἐγὼ, ἥτις, πλὴν τοῦ βάρους τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν, φέρω καὶ τὸ βῆρος τῶν ἀμαρτιῶν τέκνων; τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἄλλο ἢ

ματαιότητα ἐδίδαξα! πρὸ τίνος χρόνου φέρουσα θυέλλας καὶ καταγίδας ἐν ἐμοί, ἐπλανώμην ἀνὰ τοὺς σκοτεινοὺς τοῦ Ἄδου κευθμόνας, μάτην ζητοῦσα γαλήνην καὶ ἀνάπαυσιν ἐκεῖ, φωναὶ γοεραὶ σπαρακτικώτεραι τῶν ὁποίων οὐδέποτε ὁ ἀντήχησαν μετὰξὺ τῶν νεκρῶν, προσέβαλον τὰς ἀκοάς μου. Κατεπλάγην καὶ ἔστην, φοικὴ καὶ τρῆμος συνέσχε με, πρὸς στιγμὴν δ' ἔλησθον τὰς ἰδίας ὀδύνας, θελήσασα νὰ ἴδω, τίς ἦτο ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἐπλησίασα. Ὡ Θεέ! ὁποῖαν μοὶ ἐπεθύλασσε τιμωρίαν! ἀνεγνώρισα τὴν πρωτότοκόν μου κόρην, ἀποθανούσα ἀμαρτωλῆ, ὡς ἡ μήτηρ τῆς, ὡς μὲ εἶδε καὶ αὐτὴ, μὲ ἀνεγνώρισε, ἐκβαλοῦσα δὲ κραυγὴν τρομερὰν ἔλεγες καὶ λόσσης καὶ φωνήσασα: «Σὺ! ἀθλία μήτηρ, σὺ εἶσαι ἡ αἰτία τῶν δεινῶν μου!» ἔωρμησε κατ' ἐμοῦ, ὅπως μὲ συμπνίξῃ, καὶ εἶθε νὰ μὲ ἀπέπνιγε! πλὴν, φεῦ! ἡ τιμωρία μου προῶριστα νὰ εἶνε αἰωνία, ἐγὼ δὲ τῆς ὁποίας τὸ μέγαρον διέλαμπε τὰς νύκτας ὑπὸ τῶν φώτων, κατεδικάσθη εἰς αἰώνιον καὶ ἀπαίσιον σκότος, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε διαφωτίζουσι, καὶ τοῦ σκότους ἀπασιώτεροι, αἱ τρομεραὶ τῆς Κολάσεως φλόγες.

Ἐνθ' αὐτὰ ἔλεγε, νεφέλη μέλαινα ἐκάλυψε τὴν παιδιάδα· πύριναὶ ἀστραπαὶ διεσπασαυόντο τυρπολοῦσαι αὐτὴν, βρονταὶ ἐπλήθρου τὸν οὐρανόν, σεισμὸς δὲ τρομερότερος· τῶν προγεγενημένων συνέσεισε τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τρόμου ἐξῆλθον τῆς ἐκστάσεως καὶ συνῆλλον εἰς ἐμαυτόν, οὔτε ἀπέραντος παιδίας, οὔτε πλήθη νεκρῶν, οὔτε πλήθη ζώντων· ἔτριψα τοὺς ὀφθαλμούς μου, οὐδὲν ἤμην ἐντὸς τοῦ μικροῦ νεκροταφείου πρὸς ἀνατολὰς ἐφαίνετο τὸ μικρὸν μου χωρίον, πρὸς μεσημβρίαν ἡ μικρὰ αὐτοῦ κοιλία, καὶ πανταχοῦ ἡ τὰ πάντα καλύπτουσα χιὼν ἐπλησίαζε δὲ νῦξ.

Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τοῦ νεκροταφείου ὑπάρχει ναῖσκος, προχωρῶ πρὸς αὐτόν, εἶνε κατάλευκος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς καρδίας, αἰτινες ἠρνοῦσιν ἐκεῖ τοὺς νεκροὺς των ἡ στέγη μόνον ἐκ κεράμων εἶνε ἐρυθρὰ, ἀλλὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, κεκαλυμμένη ὑπὸ χιόνος, εἶχε γείνη λευκὴ καὶ αὐτῆ.

Ἐπερᾶνω τῆς στέγης, πρὸς τὸ μέτωπον τοῦ ναῖσκου, ὄψεται ἀνητημένος κώδιον μικρὸς ἀκίνητος τότε, σιγῶν, νεκρός· ὦ! πόσοι ἀνθρώποι σάν νὰ μένωσιν αἰωνίως ἄφαντοι καὶ νεκροὶ οἱ κώδωνες οὔτοι! ὅτε αὐτοὶ ὀμιλοῦσι, σημείον ὅτι ἐξέλιπε μία ἀνθρωπίνη λαλιὰ· ὅτε αὐτοὶ δεικνύουσι ζῶν, σημείον ὅτι ἐξέλιπε μία ἀνθρωπίνη ζωὴ.

Συντετριμμένος καὶ σύννοος, ἔρχομαι πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐκκλησιδίου, δοκιμάζω νὰ ἀνοίξω ἡ θύρα εἰς ἐλαφροτάτην ὄθησιν, ὑποχωρεῖ τρίζουσα· ἀποκαλύπτομαι καὶ εἰσερχομαι· εἶνε ἤδη σκότος· ἀσθενὲς μόνον φῶς δύο κανδηλίων καίει ἐνώπιον εἰκόνων ὡχρῶν· ἐντὸς δὲ καὶ ἐκτός·

βαθεία, μυστηριώδης και επίσημος βασιλεύει σιγή. Ίσρά τότε συγκινηθείς συνέγει την ψυχήν μου ή ταπεινή εισινη στέγη, ή άρχομένη σκοτία, ή σιγή, τὰ άμυδρά εκείνα φώτα, πληροῦσαν αὐτήν Ισχυροῦν θρησκευτικῶν συναισθημάτων και τὰ ἴδιόντά μου κάμπτονται αὐτομάτως εἰς προσευχήν προσεύχομαι ὑπὲρ τῶν ταλαιωτιῶν, προσεύχομαι ὑπὲρ τῶν ζώντων, προσεύχομαι ὑπὲρ πάντων τῶν τεθλιμμένων και τῶν κλαυτωλῶν εἴθε και ὅταν ή χιών θά καλύπτῃ τὸν ἴδικόν μου τάφον εὐσεβῆς τις και αγαπῶσά με ψυχὴ νά ἀπευθύνῃ θερμὴν τινα ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὴν πλάστην δέησιν.

Ὅτε ἐξήλθον βαθεία ἔξω ἐκράται σκοτία τὴν γῆν ἐκάλυπτον ή χιών και τὸν οὐρανὸν ἐκάλυπτον νέφη ἄστρον δὲν ἐφαίνετο οὐδὲ ἐν ἄμυδρά τινα μόνον φῶτα ἐφώτιζον τὰς κατοικίας τῶν νεκρῶν και τὰς κατοικίας τῶν ζώντων ἄλλ' ή ψυχὴ μου, αἰρουμένη ἔτι διὰ τῶν πτερόγων τῆς προσευχῆς, ὑψούτο ὑπὲρ τὰ νέφη και ἔβγαι εὐλαβῶς ἐκείνον, ὅστις μόνος παραγορεῖ ἡμᾶς και στηρίζει και ἐν ταῖς ἐσχάταις τῶν συμφορῶν, και ἐν τοῖς κόλπαις τοῦ ὀποίου ἐκτός Ουέλλης και Ολίφως και σ.οσίας, θέλουσιν εὖρει οἱ δικαιοί τελείαν μακαριότητα και εὐδαιμονίαν.

Ἐν Καλύμῳ τῆ ἡρ Ἰανουαρίου 1888.

ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ ΔΙΗΓΗΜΑΤΙΩΝ

I

Τὸ ἄνθη

Κατὰ τινα λαμπρὰν ἡμέραν τοῦ ἔαρος ή μικρὰ Μαργαρίτα ἐπορεύθη ὅπως περιπατήσῃ εἰς τινα λεμιῶνα ἐγγὺς τοῦ χωρίου κείμενον, και ἐκεῖ νύχαρισται νά συλλέγῃ μικρὰν ἀνοσδέσμη.

Πλησίον βᾶτου τινὸς ἀκανθώδους εἶδε ποσότητά τινα ἰων χαρισμάτων και ἀμέσως διαφλεχθεῖσα ἐκ τῆς χαρᾶς ἤρξατο συλλέγουσα ἀνευ οὐδεμιᾶς τοῦλάχιστον προφυλάξεως.

«Θυγάτηρ μου, εἶπεν αὐτῇ διαβαίνων χωρικὸς τις γέρον, ἀπομακρόνθητι ἐκ τοῦ φραγμοῦ τούτου τῶν ἀκανθῶν, ἐνθα συνήθως διακτινῶνται ἔφεις τοβόλοι».

Ἡ Μαργαρίτα κατ' ἀρχάς, καταληφθεῖσα ὑπὸ φόβου ἀπεχώρησεν ἐπὶ τινα στιγμήν, ἀλλ' ὁ πόθος τοῦ ν' ἀπολαύσῃ τὰ ἄρωμα ἐκεῖνα ἐνθῆ ἤτολιαν ζωηρὸς ἐν αὐτῇ, διότι κατέστη τέλος ἰκανὸς νά ὑπερβάλῃ αὐτόν. «Πρέπει, εἶπεν ἐκείνη, νά συλλέξω και αὐτὸ τὸ κομψότατον ἴον, ὑπερφύεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς γλόνης». Καὶ καθ' ἡν στιγμήν ἠτοιμάζετο νά κόψῃ αὐτὸ ἔχιδνα παράυτα ἐφώρησεν ἐπ' αὐτήν και περιεβλήθη περὶ τὴν ὠλένην τῆς, εἰδῆξεν αὐτήν και τὴν ἰὸν αὐτῆς τῆ ἐπέταψ.

Ἡ ἀθλία κόρη ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων ἀπέθανεν!

Εὐτυχῆς ἐκείνος ὅστις γνωρίζει νά μετριάξῃ τὰς ὀρμὰς τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐπιθυμιῶν. Ὅστις ἀφίσταται ὀλις εἰς αὐτάς ἐκτίθεται πολλάκις εἰς μεγάλας συμφοράς.

II

Ὁ κρίνος

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κηπαρίου τῆς Εὐθαλίας ἐφαίνετο κρίνος τις θαυμασίας λευκότητος, πεφυτευμένος ἐν τινι στρογγύλῳ διαμερίσματι περιζωσμένο ἐκ πυξοῦ. Ἡ κορασις ἦτις δὲν ἤτο τόσον ὑψηλὴ ὡς τὸ ἄνθος ἠφραίνετο βλέπονσα καθ' ἐκάστην πρωίαν τὴν δόξον, ἦτις διέβρυχε τὰ τρυφερὰ αὐτοῦ φύλλα λάμποντα ὑπὸ τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

Εἶτα ἐπῆρε τὰ βλέμματα με θαυμασμοῦ και εὐγνωμοσύνης ἀισθημα πρὸς ἐκείνην, ὅστις εἰδημιούργησε τὸν ἡλίον, τὴν δόξον και τὰ ἄνθη. Ὅι γονεῖς αὐτῆς συμμετῆχον τῆς ἀθήρας ταύτης εὐφροσύνης και ἔλεγον περὶ αὐτῆς ὑπερταλμένη τῇ φύσῃ: «Και ἐκείνη ἄθνα και εὐαδῆς, ὁμοιάζει πρὸς κρίνον ἐν ἔλῃ αὐτοῦ τῇ τρυφερότητι». Ἀλλὰ πρὶν ἢ λήξῃ τὸ ἔτος ή αγαπητὴ Εὐθαλία ἀπέθανε! Καὶ ή μήτηρ, ὡς εἶδε νεοστί, τὸν κρίνον ἠθισμένον διενόησῃ μετ' ἀθυμίας πολλῆς τὴν θυγατέρα και ἀπέσπασεν ἐκ τῶν σπλάγγων αὐτῆς ὄχτερος πικρῶν δακρῶν.

Τότε ὁ σύζυγος λέγει πρὸς αὐτήν: «Ἦτο ὁ κρίνος αὗτος ἦτο ἔτι μικρὸς ή ἠΰξανεν εἰς τινα γωνίαν τοῦ κήπου, ἐγὼ ἠθέλησα νά μεταφυτέωσιν αὐτόν, και ή Εὐθαλία κατατέθλιμμένη ἔλεγέ μοι ὅτι ὅλ' ἦτο ζῆλια ή ἀπόλεια τοσοῦτον ὠραίου φυτοῦ ἄλλ' ὅταν ἐτέθη εἰς τόπον ἐπιφανῆ και κατέστη τὸ κόσμημα τοῦ κήπου, ή Εὐθαλία ἠγάλλετο σφόδρα ἐπ' αὐτῇ και μοι ὠμολόγηε χάριτας διότι μεταφύτευσα τὸν ὠραῖον κρίνον. Ὅστω, σύ, γλυκεῖα μήτηρ, μὴ κλαῖς, ἀλλὰ τούναντίον ἀναπαύου. Ἡ ἡμετέρα Εὐθαλία, ἦτις ὁμοιάζει πρὸς τὸν δε τὸν κρίνον διά τε τὴν ἀθωότητα αὐτῆς και τὴν κάλλον, ὀλέλει ἤδη μακρὰν τῆς κοιλάδος ταύτης, ἐν τῷ κήπῳ τῷ ἱερῷ και ἔδει ὠσαινὰ τῷ Αἰωνίῳ, ἐν τῇ μακαρίᾳ διαμονῇ, ἐνθα ἄληκτός ἐστιν ή χαρὰ και ὁ ἥλιος ἄδυτος.

III

Ὁ ἐξ ἄνωθεν στέφανος.

Γέρον τις σεβάσιμος, λευκὸς τὰ τοῖχας και ἐρυθραῖος τὸ πρόσωπον ἐώρταζε τὴν ἐξηκοσάτην ἡμέραν τῶν γενεθλίων του. Τὰ τέκνα του ἴσταντο πέραξ αὐτοῦ εὐχόμενα αὐτῷ εὐδαιμονίαν

και ἠσπάζοντο εὐλαβῶς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὅστις εἰδάριεν ὑπὸ χαρᾶς και τρυφερότητας, ἐν ταῦτῳ δὲ παραγίνονται και οἱ ἔργονοι αὐτοῦ και προσφέρουσιν αὐτῷ στέφανον ἐκ ρόδων και κρίνων, σύμβολα τῆς θρασερότητος τοῦ προσώπου του και τῆς ἀδόλου αὐτοῦ καρδίας.

Ὁ ἀγαθὸς πάππος ἀπεδέξατο μετὰ χαρᾶς τὸν στέφανον και οὕτως ὠρίλησε πρὸς τοῦς ἔργονοις αὐτοῦ: «Ὁ στέφανος αὗτος, ὅστις κατεπαύεσται ἐκ ρόδων και κρίνων εἰνε κομψότατος και λίαν μοι ἀρέσκει ἄλλὰ ὁ ὠριότερος στέφανος διὰ τοῦς γενηρακότας γονεῖς και πάππους εἰνε τὸ νά ἔχωσι τέκνα και ἐπὶ πᾶσιν ἔργονοις παρεμφερεῖς πρὸς τὰ ρόδα, διὰ τὴν χάριν αὐτῶν και ἀδόλου, ὡς οἱ κρίνοι διὰ τὴν ἀθωότητα και τοιοῦτοι θά εἰσθε τείνια μου, ἐάν θά αγαπάτε πάντοτε τοῦς γονεῖς ὁμοῦν, και ἐάν θά σέβηθε πάντοτε μετ' ἀκριβοῦς καρδίας τὸ γῆμα».

Θ. ΚΟΝΤΗΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΞΕΛΕΓΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ.

Συνελθόντες σήμερον οἱ ὑπὸ τῆς γενικῆς τοῦ Συλλόγου συνελεύσεως, ἐκλεγέντες πρὸς ἐξέλεξιν τοῦ ταμείου τοῦ σωματείου προέβημεν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν ἐντολῆς. Διεκελθόντες δὲ μετὰ προσοχῆς τὰς τε εἰσπραξῆς και τὰς δαπάνας ἐξηλέγμεν τὰ διόφορα κονδύλια τῶν δαπανῶν και κατ' ἐκρίθειαν ἀντικαταβαλόντες εἴρωμεν αὐτὰ σύμφωνα πρὸς τὰς δικαιολογικὰς ἀποδείξεις και τὰ σχετικὰ τοῦ προεδρείου ἐντάλματα. Πόρισμα δὲ τῆς τοιαύτης βεβασίου εἰνε ὅτι

Εἰσπραχθήσαν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1887 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους

ἐκ συνδρομῶν τῶν μελῶν	δρ. 2518.45
ἐκ δωρεῶν	» 223.50
	δρ. 2741.95
Ἐδαπανήθησαν δὲ διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ και διαφόρους ἄλλας τοῦ σωματείου ἀνάγκας	δρ. 1950.60
ὅστε ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1887 ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Συλλόγου	δρ. 791.35
	δρ. 2741.95

Ὡς δὲ παρετηρήσαμεν ἐν τῇ κατ' ἐκδοσιν ἐξελέγξει τῶν δαπανῶν μέγα μέρος τούτων χρησιμοποιεῖται διὰ τὸ περιοδικόν και τοι δὲ ή οικονομικὴ κατάστασις τοῦ Συλλόγου, τὸ γε νῦν ἔχου, δὲν εἰνε δυσάρετος, καθ' ἡμᾶς πρέπει νά περιορισθῶσιν αἱ διὰ τὸ περιοδικόν δαπάναι κατὰ τὸ ἐνόν, ὅπως οὕτω διὰ τῆς ἀξίσεως τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου κατορθωθῇ νά ἐκδίδηται τὸ φύλλον κατὰ δεκαπενθμερίαν ή και ἐτι πλέον καθ' ἑβδομάδα κατὰ τὰ ὑπεσχημένα. Τὰς σκέψεις ταύτας ἐκρίναμεν εὐλογον νά υποβάλλωμεν γνωμοδοτοῦντες οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τῆς οικονομικῆς τοῦ μέλλοντος πορείας.

Ἐπὶ τῇ παρατηρηθείσῃ δὲ τάξει και ἀκριβείᾳ μεθ' ἧς ἐτηγήθησαν τὰ βιβλία τοῦ ταμείου θεωροῦμεν καθήκον ν' ἀπονεύωμεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν τῷ τε ταμίᾳ κ. Κ. Κοσμή, και τῷ ὑποταμίᾳ κ. Κ. Μαλικοπούλῳ ἐπὶ τῷ ἐξειδικασμένῳ ἔργῳ ὃν κατέβαλλον και καταβάλλουσι πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀνατεθειμένου αὐτοῖς καθήκοντος.

Ἀθήνησι τῆ 26 Φεβρουαρίου 1888

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία

Α. ΠΡΕΖΑΝΗΣ

Ι. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ

ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ Ι. ΛΟΥΚΑΣ

ΨΗΦΙΔΩΤΩΝ

Ὅταν τὰ ἔθνη καταβάλλωσι τόσας προσπάθειας πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν νέων, πρὸς ἀρωγὴν τῶν δυστυχῶν και πρὸς ἐκπολιτισμὸν τῶν βαρβάρων, ὅσας καταβάλλουσιν ἤδη πρὸς διατήρησιν και ἐκγύμνασιν τῶν στρατῶν και τῶν στόλων αὐτῶν, τότε θά εὐδαιμονήσῃ ή ἀνθρωπότης.

Ὅπου ἀνατέλλει ὁ θυμὸς, ὀδεῖ ή φρόνησις.

Ὁ ἥλιος δὲν ἔνα ἀνατείλλῃ και ἡμεῖς ὀνήσκομεν, ἔνα ἀναστῶμεν.

Τὰ καλὰ ἀναγνώσματα και ή καλὴ συναναστροφή συντελοῦσι διὰ τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον ὁ καθρεῖς ἀῆρ διὰ τὴν ὕγιαν τοῦ σώματος.

Τὸ παράδειγμα εἶνε ὁ ὠφελιμώτατος ἄμα καὶ βλαπτικώτατος διδάσκαλος.

Φεύγετε τὴν ἡδονήν, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς ἀμαρτίας, διότι ἐν τῇ ἡδονῇ ταύτῃ κρύπτεται τὸ δηλητήριο τῆς ὀδύνης.

Ὅπου ἐμπιστοσύνη ἀμοιβαία, ἐκεῖ εἰρήνη καὶ φιλία· ὅπου δὲ δυσπιστία καὶ κχυποψία, ἐκεῖ βίβοιοι τὰ ζιζάνια τῆς ἐριδος καταπνίγοντα πάντα εἰρήνης καὶ φιλίας βλαστόν.

Δένδρον πεφυτευμένον ἐν γῆ εὐφρόνιο ποτιζόμενον ἀδιακόπως ὑπὸ τῆς οὐρανοῦ δρόσου καὶ θερμαινόμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, μὴ φέρον ὄμιον οὐδὲ φύλλα, οὐδὲ καρπούς, κινεῖ ὀλιγώτερον θανμασμένον διὰ τὴν ἀσυνήθη ταύτην ἀταξίαν, ἢ ἀνθρώπος μένων ἀναίσθητος ἐν μέσῳ τοιούτων τοῦ Θεοῦ εὐεργεσιδίων, παραμελῶν δὲ τὰ πρὸς αὐτὸν καθήκοντα καὶ οὐδὲν σημεῖον φέρων γενναίας καρδίας διὰ τοσαύτας χάριτας.

Ἐάν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἤθελον πιστεύσει ὅτι ὑπάρχει Θεός, ὅτι οὗτός ἐστι δίκαιος καὶ τιμωρεῖ πᾶσαν ἀδικίαν, ὅτι εἶνε ἀγαθός καὶ βραβεύει ἢ ἀνταμείβει πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ πλησίον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀπόλλυται, δὲν εἶνε ὡς τὸ κτῆνος, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχη καὶ πέραν τοῦ τάφου ὑπόχρεως νὰ ἀπολογηθῇ περὶ τῆς ἐν τῷ ἐπι τῆς γῆς βίῃ του διαγωγῆς αὐτοῦ, τότε οὐ μόνον δὲν ἠθέλομεν ἔχει τοὺς ἀδικούντας ἀλλὰ καὶ πάντες θὰ ἐπροθυμοποιούνητο νὰ ὦσιν ἀγαθοὶ καὶ εὐποιοὶ ἐπ' ἐλπίδι ἀμοιβῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ πέραν τοῦ τάφου.

ΕΥΘ. ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

Ἦτος κυρίου ἀνταποκριταῖς καὶ συνδρομηταῖς:

Συνδρομὴ α' Ἀναπλάσεως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγμα χρυσᾷ 10, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δραχμαῖς 10, δι' ἐξαμηνίαν τὸ ἕμισυ.

Αἱ συνδρομαὶ προκληρώνονται. Ὅσοι δὲν ἐπλήρωσαν ἔτι παρακαλοῦνται νὰ πέμψωσι τὴν συνδρομὴν των.

Ἡ συνδρομὴ ἀρχεται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου διὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς λαβόντας τὸ φύλλον, διὰ δὲ τοὺς λοιπούς ἀρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31 Δεκεμβρίου, Δύναται δὲ νὰ ἐγγράφωται συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν λαμβάνοντες καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔτους ἐκδοθέντα φύλλα.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ταμίαν τοῦ Συλλόγου ἐντός συστημένων ἐπιστολῶν μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: Πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀναπλάσεως κ. Κ. Κοσμῆν εἰς Ἀθήνας.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς συνδρομῆς του δύναται τις νὰ ἐγκλείσῃ εἰς τὴν συστημένην ἐπιστολὴν του εἴτε χαρτονόμισμα παντὸς κράτους, εἴτε ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν, εἴτε τοκομερίδια, εἴτε χρυσᾶν, εἴτε συναλλαγματικὴν, εἴτε γραμματόσημα παντὸς κράτους.

Ὅσοι δι' ἐπιστολῶν των πρὸς τὴν διεθνοῦσιν ζητοῦσι νὰ πέμπωνται πρὸς αὐτοὺς τὰ φύλλα παρακαλοῦνται νὰ πέμπωσιν ὀμοῦ καὶ τὴν συνδρομὴν.

Ὁ πληρώνων τὴν συνδρομὴν του λαμβάνει ἐντός τοῦ πρώτου μετὰ τὴν πληρωμὴν πεμπομένου φύλλου τὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν.

Πᾶσα ἀπόδειξις πρέπει νὰ εἶνε ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ταμίου ἢ τοῦ ὑποταμίου τοῦ Συλλόγου κ. Κ. Κοσμῆ ἢ κ. Κ. Ν. Μαλιχοπούλου.

Οἱ κκ. ἀνταποκριταὶ παρακαλοῦνται νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸν ἐν τῷ ἕφ φύλλῳ δημοσιευθέντα κανονισμὸν. Οἱ εἰσπράττοντες τὰς συνδρομὰς πέμπουσιν αὐτὰς εἰς τὸν κ. ταμίαν σημειοῦντες καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πληρωνόντων, ἵνα πέμπηται καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ σχετικὴ ἀπόδειξις.

Οἱ ἀλλάσσοντες διαμὸνὴν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ καθιστῶσι γνωστὸν τοῦτο τῇ Διευθύνσει, ὅπως στέλληται αὐτοῖς τακτικῶς τὸ φύλλον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Γ. Μασσαλίαν. Κατὰ λάθος παρελείφθησαν ἐκ τοῦ σταλέντος ὑμῖν καταλόγου τῶν συνδρομητῶν τὰ δύο ὀνόματα.—Γ. Τοῦχ Αἰγύπτου. Ἐστειλαμεν σειράν φύλλων.—Π. Μανσοῦραν. Παραγγελλία ὑμῶν ἐξετελέσθη. Ἀποδείξεις σταλθήσονται.—Κ. Βόλον. Στέλλομεν ἀπόδειξιν.—Σ. Κ. Ἰωάννινα. Φύλλα ἐστειλαμεν ὑμῖν. Γράψατε σαφέστερον τὰς διευθύνσεις.—Γ. Σ. Α. Βαθὸς Σάμου. Βόγχεριστοῦμεν ὑμῖν διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς α' Ἀναπλάσεως ζῆλον· συνεμορφώθημεν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἡμῶν πέμπομεν ἀποδείξεις.—Συντάκτην Κλειοῦς Δειψίαν. Περιοδικὸν δὲν λαμβάνομεν. Πέμπετε αὐτὸ ἐπ' ἀνταλλαγῆ.—Π. Μ. Π. καὶ Ι. Β. Ν. Καρλοβάσιον Σάμου. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Στέλλομεν ἀποδείξεις.—Γ. Κ. Σμύρνην. Ἐστειλαμεν 10 σειράς φύλλων.—κ. Νικοκόβουραν. Βενετίαν. Αἱ συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Ἀποδείξεις ἐστάλησαν Διατριβὴ ἐλήφθη.—κ. Σαγκρ. Ἰωάννινα. Διατριβὴ ἐνεκρίθη.—κ. Ι. Σ. Τεργέστην. Ἐλήφθησαν ἐπιστολαὶ ὑμῶν εὐχὴ βιβλιαρίων· συμμορφώμεθα. Χαρὰ πᾶσι διὰ τὰ ὀμότερα, καὶ διὰ τὰ πολλὰ καὶ συχνὰ πολλῆ καὶ συχνή.

Τύποις Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου

— Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου —